

№ 10
1899

У. Н. І. К.

**КАТАЛОГ
ЮБИЛЕЙНОЇ
ВИСТАВКИ
Українського Археологічного Товариства**

Склад проф. В. МАСЛОВ

ДЕРЖАВНО ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

В48759

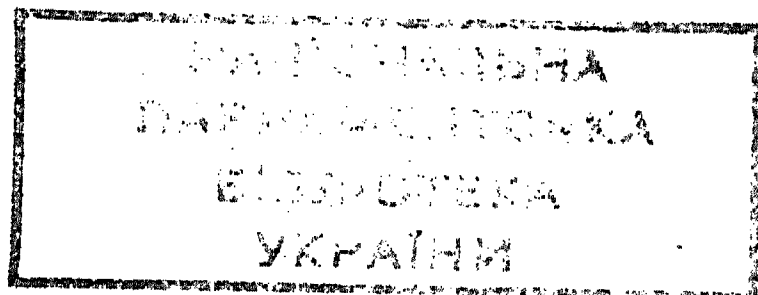
[655.1(47.7)(064)]

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ КНИГОЗНАВСТВА

КАТАЛОГ
ЮВІЛЕЙНОЇ ВИСТАВКИ
УКРАЇНСЬКОГО ДРУКАРСТВА

СКЛАВ ПРОФ. С. І. МАСЛОВ.

241453527

БЕРЕЗЕНЬ РОКУ 1925.

КИЇВ.

Київськ. Губл. 5217. Київ 1925.
Друк. 500 прим. Зам. № 2396.
з Київської друкарні Державного
Видавництва України (ВУАН).

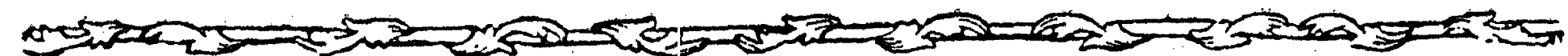

тародруки, що їх виставив Український Науковий Інститут Книгознавства з нагоди 350-літнього юбілею українського друкарства, мають на меті дати наочну картину розвитку друкарської техніки та ритівницького мистецтва України на протязі XVI—XVIII ст.

На виставці представлені тільки ті з друкарень, що працювали на Україні, та діяльність яких мала тісний зв'язок з культурним життям українського народу. Зовнішньою ознакою для відокремлення таких друкарень було користування кирилівським шрифтом; шрифт латино-польський, а, іноді, грецький мав в них другорядне значіння.

Матеріал для Виставки зібрано виключно з київських книгозбірень. Взагалі багаті на стародруки, книгозбірні ці не мають, одначе, всіх витворів друкарської продукції на Україні XVI—XVIII ст. Цим пояснюються великі прогалини Виставки. Наприклад, у Києві не пощастило знайти ні однієї книжки, надрукованої в мандрівній друкарні Павла Домжив-Лютковича, що працювала на протязі 1618-1629 р.р. по різних селах та містах Галичини та Волині. Не було також змоги розшукати Кременецьких та Луцьких видань XVII ст., угорських того-ж часу, книжок, надрукованих Михайлом Стрільбицьким у Могилеві Подільському коло 1797 р. З друкарень другої половини XVIII ст., що працювали світським кирилівським шрифтом, залишилися не виставлені друкарні: Житомирська, Київського Губерніального Правління (була відкрита в 1799 р.), Чернігівська, Єлісаветградська, Кременчуцька, Катеринославська, Харківська та Кам'янець-Подільська.

За винятком перерахованих, решта друкарень, що працювали переважно кирилівським шрифтом в його церковно-слов'янській та світській варіаціях, мають відповідне місце у вітринах Виставки і представлені або в оригіналах, або в знімках з книг, яких в Києві не пощастило знайти. Таким чином в склад Виставки входять друкарні:

	Кількість видань	Кількість приміра.	Кількість знімків
1) Львівські (Івана Федоровича, Львівського Братства, Михайла Сльозки, Арсенія Желиборського та Іосифа Шумлянського) .	30	35	4
2) Стратинська Ф. Ю. Балабана	2	3	—
3) Крилоська Гедеона Балабана	1	1	—
4) Унівського монастиря	7	8	—
5) Острозька К. К. Острозького	6	11	1
6) Дерманська його-ж	1	2	—
7) Рохманівська Кирила Транквіліона.	1	1	1
8) Почаївської Лаври	26	27	—
9) Київські (Київо - Печерської Лаври, Академії Київської при Лаврі Печерській, Т. О. Вербицького та Спиридона Соболя) .	80	80	2
10) Новгород-Сівер. Лазаря Барановича	6	6	—
11) Чернігівська (Кирила Транквіліона та Троїцького Іллінського монастиря) . . .	23	23	3
12) Бердичівська	1	1	—
13) Миколаївська	1	1	—
	185	199	11

З метою утворення загального тла, на якому відбувався розвиток українського друкарства, а також для з'ясування зв'язку його з друкарською діяльністю сумежних країн, до складу Виставки прилучено також кілька книг, що були видані по за межами України. (чч. 1-9 і знімок під ч. 43).

Окремий відділ на Виставці займає ритівницьке мистецтво, Тут виставлені ритівницькі дошки (8 деревляних і 9 мідних), 13 деревляних клішів із заставками, в'язанням, ініціалами і кінцівками також 52 лл. відбиток з дошок та клішів, не рахуючи альбому, ч. 302, що має 294 відбитки. Майже всі ці експонати мають відношення до діяльності ритівницьких майстерень Київо-Печерської та Почаївської Лаври XVIII ст. Через те, що ритівницьке мистецтво вживалося не тільки для ілюстрації та орнаменталії книжок, але і для інтролігаторства, на Виставці представлені також деякі із знаряддів, що вжи-

валися для тиснення на шкіряних оправах в інтролігарнях Київо-Печерської друкарні XVIII ст. (9 приладдів і 1 л. відбиток).

Окрему вітрину займають видання з приводу ювілею.

В експонуванню взяли участь державні бібліотеки м. Київа, а також і деякі приватні колекції. Більшість експонатів виставили бібліотеки, що належать Українській Академії Наук, а саме—бібліотеки Київо-Печерської Лаври, Софіївського собору та Михайлівського монастиря (106 кн.: 93 з бібліотеки Лаври, 12 з Софіївського собору та 1 з Михайлівського монастиря). Лаврський музей Губполітосвіти з Відділом письма і друку виставив 4 кн. і всі експонати ритівницької та інтролігаторської справи. Всенародня Бібліотека України приймає участь на Виставці, експонуючи 85 книжок з бібліотеки колишньої Київської Духовної Академії. З Всеукраїнського музею ім. Т. Шевченка (кол. 1 Державний музей) представлено на Виставці 6 кн., з бібліотеки Київського Інституту Народної Освіти (кол. Університету) 2 кн. Бібліотека Інституту Книгознавства виставила вітрину з виданнями, що з'явилися з приводу 350-літнього ювілею українського друкарства. З приватних осіб на Виставці взяли участь М. О. Макаренко, що виставив 4 кн., та П. М. Попов, що виставив 2 кн.

Каталог Виставки складено за таким планом. Книжки розташовані по друкарнях, що працювали в тих або інших частинах України; в межах кожної друкарні видання йдуть в хронологічному порядку. Спочатку перелічуються книжки, що надруковані кирилівським шрифтом, потім книжки латино-польські та грецькі. Заголовки книжок наводяться точно, але опускаються другорядні подробиці. Заголовки дефектних примірників наводяться з відповідних наукових описів цих видань. Після заголовку зазначається рік видання і розмір в частках аркуша, в деяких випадках наводяться уваги про склад видання та вміщені в ньому ритини, зазначаються також дефекти примірника, що описується. На прикінці зазначається приналежність книжки до тієї або іншої бібліотеки та її опис в найбільш авторитетних бібліографічних підручниках, разом з чим взято на увагу такі бібліографічні справочники:

1) *П. Пекарский*. Наука и литература въ Россіи при Петрѣ Великомъ. Т. II. Описание славяно-русскихъ книгъ и типографій 1698—1725 годовъ. СПб. 1862.

2) *В. Ундольский*. Очеркъ славяно-русской библиографіи, съ дополненіями А. Ө. Бычкова и А. Викторова. М. 1871.

3) *И. Каратаевъ*. Описание славяно-русскихъ книгъ, напечатанныхъ кирилловскими буквами. Т. I. Съ 1491 по 1652 г. Спб. 1883.

4) *K. Estreicher*. Bibliografia polska. Tt. VIII-IX. Kraków. 1882—1888; tt. XII-XXIII. Kraków. 1891—1909.

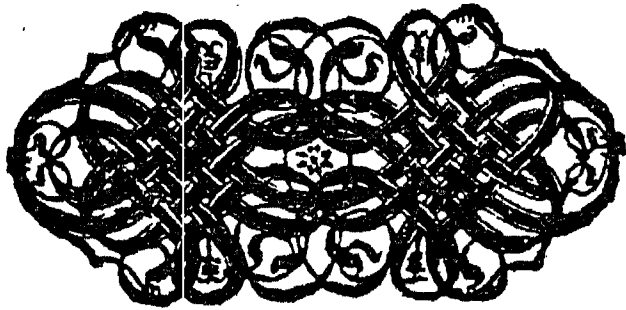
5) *Ил. Свѣнцицкій*. Каталогъ книгъ церковно-славянскои печати Церковнаго Музея во Львовѣ. Жовква. 1908.

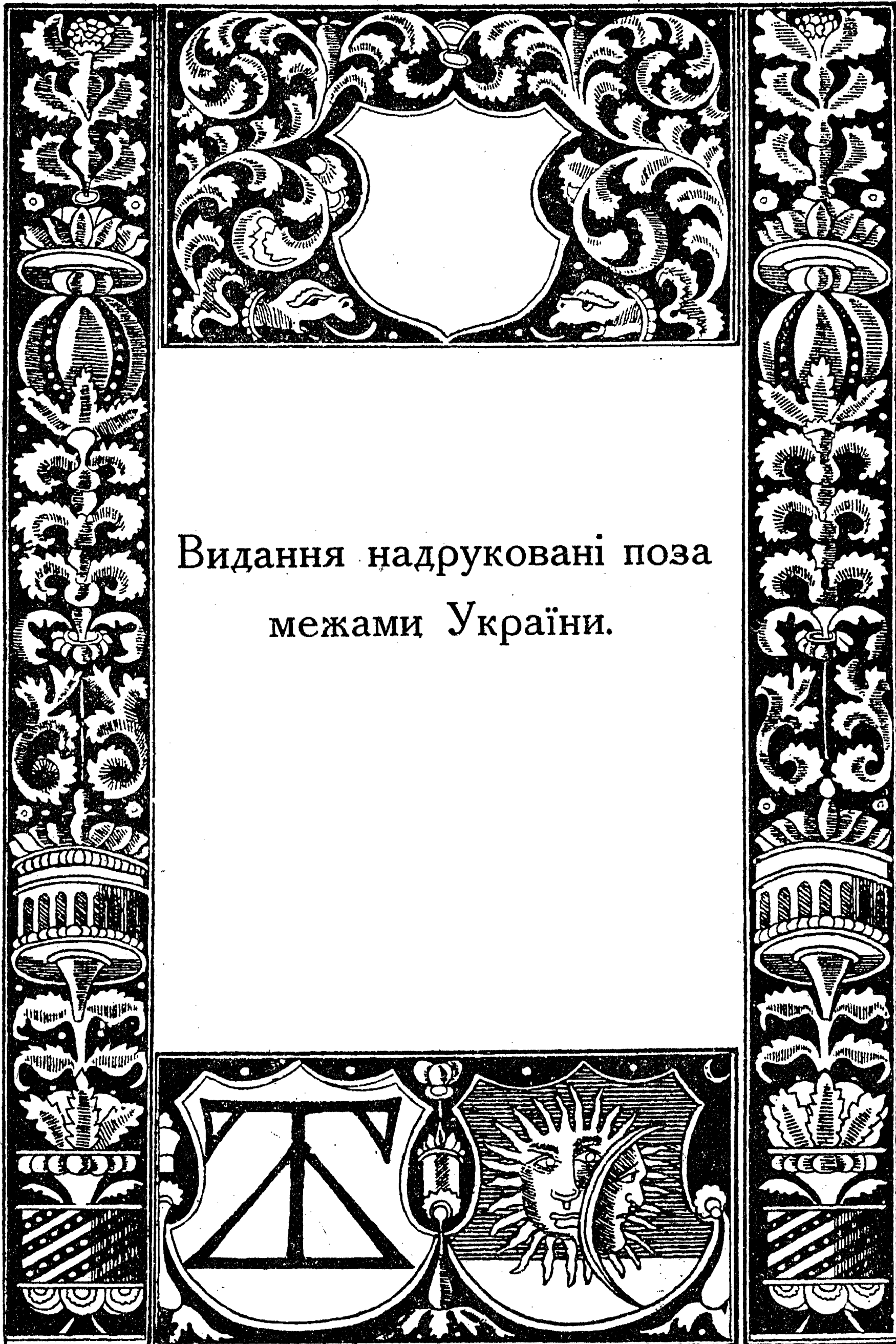
6) *В. Семенниковъ*. Библиографическій списокъ книгъ, напечатанныхъ въ провинціи со времени возникновенія гражданскихъ типографій по 1807 годъ. „Русскій Библиофилъ“. 1912 г. №№ 2 и 3.

7) *В. Срезневскій и А. Бемъ*. Изданія церковной печати времени имп. Елисаветы Петровны 1741—1761. Петроградъ. 1914.

8) *Ө. Титовъ*. Приложенія къ I т. изслѣдованія: „Типографія Кіево-Печерскои Лавры (1606—1616—1721)“. К. 1918. (Також під заголовком: „Матеріали для історії книжної справи на Україні в XVI-XVIII вв.“ К. 1924).

Випускаючи в світ цей Каталог, Український Науковий Інститут Книгознавства вважає за свій обов'язок висловити вдячність всім установам та особам, що сприяли влаштуванню Виставки, а особливо київській філії ДВУ в особі Б. Я. Ліфшиця, що взяла на себе витрати по виданню Каталога.

Видання надруковані поза
межами України.

Видання, надруковані по-за межами України.

1. Часослов, надрук. у Кракові Швайпольтом Фіолем в 1491 р. 4°. З гербом м. Кракова, різан. на дереві. Деф. (без початку й кінця, всього 296 лл.).—Михайлів. манаст. ч. 311.—Карат. ч. 2.

2. Тріодь Посна, надрукована в Кракові коло 1491 р. F°. Уривок (52 лл.). - Лаврськ. Музей ч. 288.—Карат. ч. 4.

3. Біблія Франциска Скорини (Книга Бытъя, Исходъ, Леувить, Числа, Вторый законъ). Прага 1519. З ритинами на дереві. Деф.—Лавр. Муз. ч. 229.—Карат. ч. 13.

4. Октоїх на пергамені, надруков. у Венеції в 1536—1537 р. повелінням Божидара Вуковича ченцями Феодосієм і Генадієм. F°. Примірник неповний (149 лл.).—Лаврськ. Музей ч. 230.—Карат. ч. 29.

5. Євангелія, надрукована ієром. Мардарієм „при храму св. Възнесенія; еже есть Мрькшина церква, въ подькриліе Чръніе гори“ в 1562 р. F°.—Лаврськ. Муз. ч. 5.—Карат. ч. 57.

6. Апостол. Москва. 1564 F°. З образом єв. Луки, різаним на дереві. Деф.—Бібл. Київськ. ІНО, кол. ген. Бібікова ч. 217а.—Карат. ч. 69.

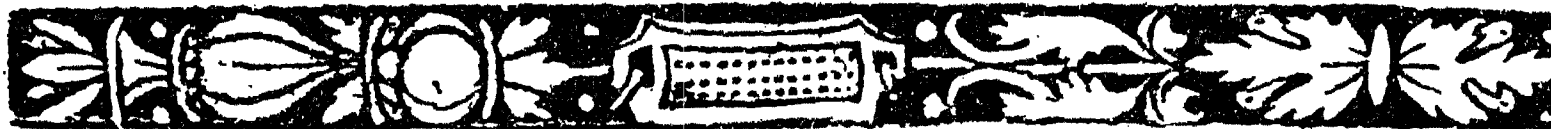
7. Статут Великого Князтва Літовського. В Вильни, друковано в дому Мамоничовъ. 1588. F°. З гербом Литви на загл. л., з портретом Сігізмунда III і гербом Лева Сапіги, різан. на дереві.—Бібл. Київськ. ІНО, Reg. Pol. 1332.—Карат. ч. 117.

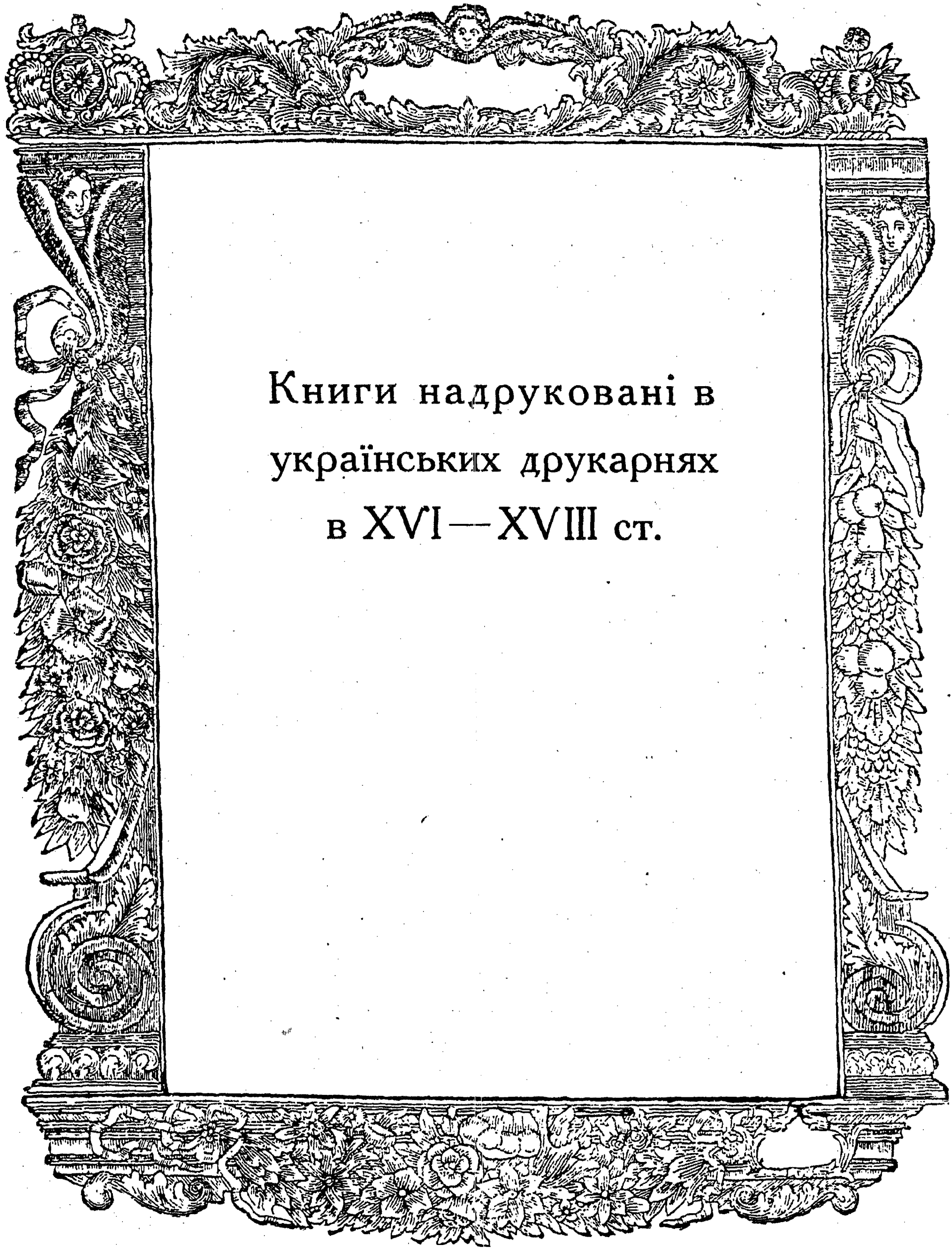
8. Те-ж. Деф. (без початку).—К. Дух. Акад. В. XXII 5/43.

9. Євангелія арабською мовою, видана в Алепо, в Сирії, під заг.: „Китâбу ль-Инджіли ш-шаріфи т-тâһири... Туби'а ль-âна заді-џан би-масрифи... Йуwânî Мазâба ль-джитмâни... Wa џâлика фî са-нати альфин wa саб'и—мâйатин wa џамâніййатин масізііййатин фî

шабри кануни 9-9âni“, себ-то: „Книга чесної непорочної Євангелії..
Надрукована тепер знову коштом... Іоана Мазепи, гетьмана... І це в
році 1708 християнської ери в місяці січні“ F^o. З гербом Мазепи,
різаним на дереві. — К. Дух. Акад. В. XVI ²/₈. — „Сѣверная Пчела“
1853 р., ч. 178, стор. 712 (те-ж: „Журналь Мин. Нар. Просвѣщенія“.
Часть LXXIX. Спб. 1853, отд. VII, стор. 47-49).

Книги надруковані в
українських друкарнях
в XVI—XVIII ст.

I. Друкарні в Галичині.

1. Львів. Друкарня Івана Федоровича (1573-1574 рр.)

10. Апостол. 1574. F^o. Деф. (нема образа ев. Луки, герба м. Львова, кілька листків дописано) — Софіїв. соб. ч. 41.—Карат. ч. 84.

11. Знімки з Апостола 1574 р. (л. 3-ій; герб м. Львова і друкаря Івана Федоровича; післямова) з праці *В. Е Румянцева*: „Сборникъ памятниковъ, относящихся до книгопечатанія въ Россіи“ Вып. I. М. 1872, табл. XX.

2. Друкарня Львівського Братства (з 1586 р. до наших днів).

12. *Пробѣсѣнѣ*, панегірик на пошану митроп. Михайлові Рогозі. 1591. 4°. Деф. (без одного л.).—З бібліотеки П. М. Попова.—Карат. ч. 122.

13. Іоанна Златоустаго. Книга о священъствѣ. 1614. 4°. З ритинами на стор. 86 і 406, різаними на дереві. Деф. (нема стор. 1—60 ненум.).—К.-Печ. Лавра П. ³/₂₀. Карат. ч. 215.

14. Знімок з л. 12. віршів Памви Беринди „На Рождество Господа Бога и Спаса нашего Іисуса Христа Вѣршѣ, для утѣхи православнымъ христіаномъ“ 1616.—З статті *А. И. Сычевской*: „Памва Беринда и его Вирши на Рождество Христово и др. дни“. К. 1912.—Карат. ч. 223.

15. Октоихъ сирѣчь Осмогласникъ. 1630. F^o. З гербом Мирона Бернавського, воєводи Молдавоволоського, і присвяченим йому посланням. Два образи Іоана Дамаскіна (на початку й на л. 232 зв.) і ритини в тексті, різані на дереві. Деф.—К. Дух. Акад. В. XVI. ²/₂₀.—Карат. ч. 357.

Тут-же „Вослѣдованія праздникомъ“. Почаїв, 1741.

16. Знімок з заголов. л. книжки „Вѣршѣ з Трагодіи Христос пасхонъ Григорія Богослова“. 1630.—Зі статті *В. Шурата* „Христос пасхон. Львівські віршовані діяльогі з 1630 р.“. Львів. 1916.—Карат. ч. 359.

17. Анеологіон сирѣчь Цвѣтословъ или Трѣфолог. 1632. F^o. З дереворитами. Деф. (без початку і кінця).—К. Дух. Акад. В. XIII^{1/88}.—Карат. ч. 387.

18. Евангеліонъ. 1636. F^o. З образами Ісуса Христа на зв. загол. л., евангелістів і багатьма иншими дереворитами в тексті. Деф.—Соф. соб. ч. 1347.—Карат. ч. 438.

19. Те-ж. Деф. (без початку).—К. Дух. Акад. В. XVI^{2/6}.

20. Евангеліон. 1644. F^o. З образами евангелістів і багатьма дереворитами в тексті. Деф. (без початку).—К.-Печ. Лавра I^{2/21}.—Карат. ч. 572.

21. Анеологіон, сирѣчь цвѣтослов или Трѣфологъ. 1651. F^o. З різаними на дереві образами Успіння, невеликого герба м. Львова (на зв. загол. л.) і ритинами в тексті. На останній сторінці (л. 672 зв.)—великий герб м. Львова, такий-же, як в Апостолі 1574 р.—К.-Печ. Лавра XVIII^{2/7}.—Карат. ч. 680.

22. Тріодъ посна. 1664. F^o. З дереворитами Васил. Ушакевича. Деф. (без загол. л.).—К. Дух. Акад. В. XVII^{2/72}.—Ундольск. ч. 797.

23. Еухологіон сі естъ Требникъ. 1682. 4°. З образом Василія Великого, різаним на дереві. Деф. (без початку).—К. Дух. Акад. В. XVIII^{5/127}.—Ундольск. ч. 992.

24. Евангеліонъ. 1690. F^o. З образом Розпяття на зв. загол. л., чотирьох евангелістів і багатьма ритинами в тексті, різаними на дереві. Рямка на загол. л. різана ієродияконом Георгієм в 1636 р. Під Розпяттям і еванг. Матфієм, Марком та Іоаном підпис штихаря Євстафія Завадовського.—К.-Печ. Лавра III^{2/2}.—Ундольск. ч. 1105.

25. Те-ж.—1-й Держ. Муз. ч. 54.

26. Евангеліонъ. 1690. F^o. Рямка на загол. л. різана ієродияк. Георгієм в 1636 р. На зв. загол. л. дереворит Успіння роботи N.Z. в 1697 р. В тексті образи евангелістів (Євстаф. Завадовського) і багато дереворитів.—1-й Держ. Музей ч. 44.

27. Апостоль, 1696. F^o. Успіння на зв. загол. л., апостоли й окремі ритини в тексті різані на дереві, з помітками: E.Z., Илія, К.Θ. і Никодимъ—1-й Держ. Музей ч. 43.—Ундольск. ч. 1191.

28. 'Орологію сирѣчь Часословъ полуставный. 1726. 4°. З ритиною Успіння на зв. загол. л., різ. на дереві N.Z.—К. Дух. Акад. E. V^{2/137}.—Ундольск. ч. 1746.

29. „Уставы“ священникам з підписом на останньому, 32-му листку митр. Афанасія (Шептицького) і датою „Лвов 2 іюнія року 1744“ 8°. Деф. (без початку)—К. Дух. Ак. В. XXI^{9/160}.

30. Михайло Козачинський. Благоутробіе Марка Авреліа Антоніна кесара римскаго. 1745. F^o. Слов'ян. і польською мовою.—К. Дух. Ак. В. XXII^{2/52}.—Ундольск. ч. 2015.

31. Те-ж.—К. Соф. соб. ч. 988.

Тут-же 3 брошури XVIII ст., що надруковані по-за межами України.

32. *Михайло Козачинський*. Філософія Арістотелева по умствованію періпатетиковъ изданная. 1745. F^o. Слов'ян., латинськ. і польськ. мовами. З гербом Розумовських, заставками й родовідним деревом Розумовських, різан. на міді Гр. Левицьким.—1-й Держ. Муз. ч. 30.—Ундольск. ч. 2014.

33. Богословія нравоучителная 1760. 8°. З гербом Шумлянських різан. на міді.—К. Дух. Ак. В. XVI ⁶/₂₀₅.—Ундольск. ч. 2317.

34. Иѳика ієрополітика или Філософія нравоучителная, сѣмволами и приуподобленіи изясненна. 1760. 8°. З ритинами на міді.—К. Дух. Ак. В. XXV ¹⁰/₃₂₈.—Ундольск. ч. 2308.

35. Леітургіконъ сієсть Служебникъ. 1780. F^o. З ритинами на міді. Деф. (нижній край зоглів)—К. Дух. Ак. В. XV ²/₁₀.—Свѣнцицкій ч. 220.

3. Друкарня Михайла Сльозки у Львові (1639-1667 рр.).

36. Апостолъ. 1639. F^o. З гербом митр. Петра Могили та присвятою йому. Образи апостолів і невеличкі ритини в тексті, різані на дереві Ілією і В.Θ.З. Деф. (Загол. і декілька лл. в середині розірвані)—К. Дух. Акад. А. XIII ²/₄₁.—Карат. ч. 493.

37. Триодіон си єсть Трипѣснецъ святой Великой. Пятдесятницы (Триодъ Цвітна). 1642. F^o. З гербом Мефодія Адама Кісіля і присвятою йому. В тексті ритини, різані на дереві Т.П., В. і ин. Деф. (окремі лл. розірвані)—К. Дух. Акад. В. XVII ²/₇₀.—Карат. ч. 537.

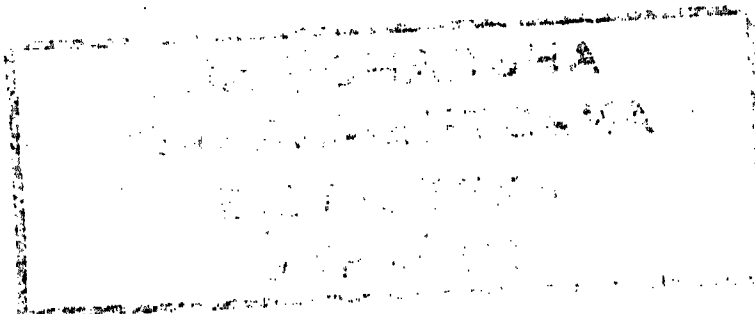
38. Те-ж. Деф. (без поч. і кінця)—К. Дух. Акад. В. XVIII ²/₅₉.

39. Номканонъ си єсть Законоправилникъ. 1646. 4°. Деф. (без початку)—К.-Печ. Лавра XI ⁷/₁₃₉.—Карат. ч. 596.

Тут-же „О сакраментяхъ еже єсть мустиріяхъ или тайнахъ церковныхъ обще“ на 13 лл.

40. *Іоаникій Галятовський*. Ключъ Разумѣнія. 1663. F^o. З гербом Гедеона Святополк-Четвертинського та присвятою йому. З дереворитами образів арх. Михаїла перед текстом та Іоана Дамаскина на л. 125 зв. другої пагінації (на останньому помітка В.Θ.З.).—К. Дух. Акад. В. XVIII ²/₆₂.—Ундольск. ч. 794.

41. Триодіонъ си єсть Трипѣснецъ святой Великой Четырдесятницы. (Триодъ посна). 1664. F^o. З гербом єп. Арсенія Желиборського та присвятою йому. Образ Іоана Дамаскина (В.Θ.З.) і кілька ритин, різаних на дереві з поміткою: „Иліа“ Деф. (Деякі лл. почасти заліплені).—К. Дух. Акад. В. XVIII ¹/₁₇.—Ундольск. ч. 797.

2714535

42. *Іоаникій Галятовський*. Ключъ Разумѣнія. 1665. F^o. З гербом єпископа львівського Афанасія Желиборського та присвятою йому. На л. 325 невеликий дереворит Благовіщення.—К.-Печ. Лавра XII ³/₂. — Ундольск. ч. 803.

43. Знімок з загол. л. румунського перекладу „Ключа Разумѣнія“—„Кѣя инцелесулуй“. Букурешт. 1678.—З праці *I. Vianu și N. Hodoș* „Bibliografia românească“ Tomul I. București. 1903, p. 219.

44. *Іоаникій Галятовський*. Небо новое. 1665. 4°. З гербом Ганни Могилянки Потоцької та присвятою їй.—К.-Печ. Лавра XXIV ⁶/₁₆. —Ундольск. ч. 804.

45. Знімок з л. 107 двох ріжних видань „Неба Новаго“, датованих 1665 роком.—Зі статті *И. И. Огиенка*. „Изданія Неба Новаго Іоанникія Галятовскаго“ К. 1912. (Часопис „Искусство“ В. С. Кульженка, за 1912 р.).

4. Друкарня єпископа Арсенія Желиборського у Львові (1645-1646 рр.).

46. Евхологiон си есть Молитвословъ или Требникъ 1645. 4°. Деф. (без початку й кінця).—К. Дух. Ак. В. XVIII. ⁵/₁₂₅. —Карат. ч. 590.

47. Зобране короткої науки о артикулахъ вѣры православно-католицкої христiанської. 1646. 4°. З гербом Желиборських на зв. загл. л.—Соф. соб. ч. 731.—Карат. ч. 598.

Тут-же збірка латинських і польських брошур XVII ст. Серед них: уривок панегирику Петрові Могилі латин. мовою.—*Sylv. Kossow*. Exegesis, toiestdanie sprawy o szkołach Kiiowskich y Winickich. K. 1635, без кінця—Уривок твору *Лазаря Барановича* „Notiу рієс, гап Chrystusowuch рієс. Czernih. 1680. Див. нижче ч. 214.—*Уловофсх* К. 1680. З образами російського державного гербу й офіри Ноя, різаними на дереві (штихар А.К.) Деф. (стор. 59-60 з образом Володимира св. вирвані). Див. нижче ч. 132.

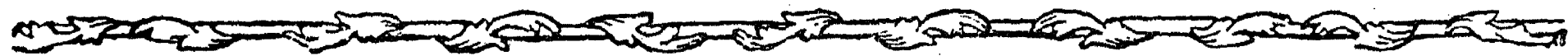
5. Друкарня єпископа Іосифа Шумлянського у Львові (1687-1690, 1700-1708 рр.).

48. Ірмолой си есть осмогласникъ от старыхъ рукописанных экземплярей исправленный. 1700. F^o. З дереворитом образу Іоана Дамаскина й ритиною на стор. 337 (D.S.). Текст з нотами для співу.—К.-Печ. Лавра III. ³/₂₄.—Пекарській ч. 33.

49. Те-ж. Деф. (без. початку).—К. Дух. Акад. В. XIV. ²/₂₈.

6. Стратин. Друкарня Ф. Ю. Балабана (1604-1606 рр.).

50. Божествѣнныя лугургія иже въ св. о. н. Іоанна Златоустаго, Василя Великаго и Пржедсвѣщеннаа. (Служебник) 1604. 4°. З гербом єп. Гедеона Балабана на зв. загол. л. і дереворитами на стор. 24, 26, 68, 236 і 355.—К.-Печ. Лавра XIII ⁶/₉₀. —Карат. ч. 175.

51. Молитвѣникъ или Требникъ. 1606. 4°. З гербом єп. Гедеона Балабана на зв. загол. л. і ритиною Крещення, різан. на дереві М.Т. Деф. (кілька листків дописано; без кінця).—К.-Печ. Лавра VІІІ. $\frac{6}{102}$.—Карат. ч. 182.

52. Те-ж. Деф. (без початк. лл. і післямови).—К.-Печ. Лавра VІІІ. $\frac{6}{102}$.

7. Крилос. Друкарня єпископа Гедеона Балабана (1606 р.).

53. Евангеліе учительное... избранно... єв. Каллистомъ, архієп. Константина града. 1606. F^o. З образом Калліста і з дереворитами (на лл. 3, 8 і 11 зв.) Деф. (нема загол. л.).—К.-Печ. Лавра XII. $\frac{3}{3}$.—Карат. ч. 186.

8. Друкарня Унівського монастиря в Золочівській окрузі (1652-1771 рр.).

54. *Іосиф Шумлянський*. Зерцало до преїзреня и латвѣйшаго зрозуменя вѣры святой. 1680. 4°. Рямка на загол. л.—дереворит роботи Е.З.; на зв. загол. л. герб Шумлянських—К.-Печ. Лавра V. $\frac{6}{137}$.—Ундольск. ч. 959.

55. Требникъ, имѣяй в себѣ церковная послѣдованія... 1681. 8°. На зв. загол. л. образ хреста та знаряддів страстей, рит. на дереві. Деф. (декілька лл. дописано, без кінця).—К. Дух. Акад. В. XVIII. $\frac{9}{528}$.

56. Псалтирь. 1689. 4°. Деф. (без початку й кінця).—К. Дух. Акад. В. XVIII. $\frac{4}{80}$.—Ундольск. ч. 1102.

57. *Кирил Транквіліон*. Зерцало богословіи. 1692. 4°. На зв. загол. л. дереворит Успіння. Деф. (без остан. лл.).—К.-Печ. Лавра XIV. $\frac{6}{8}$.—Ундольск. ч. 1127.

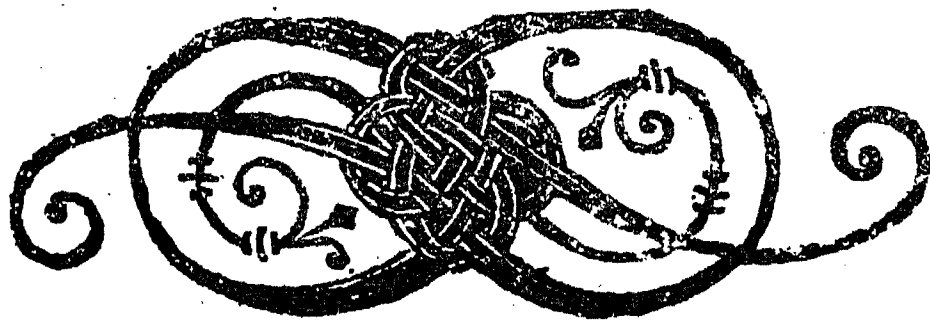
58. Вослѣдованія праздникомъ. 1738. F^o.—К. Дух. Акад. В. XXXIV. $\frac{1}{45}$.—Свѣнцицкій ч. 297.

59. Те-ж.—К. Дух. Акад. В. XVIII. $\frac{1}{20}$.

Тут же „Уставъ божественныхъ литургій“; на л. 94 зв. Розпяття з передстоячими, різане на дереві Іоаном М. Деф. (без початку).

60. Служебникъ. 1740. F^o. З невеликими рисунками, що змальовують, як священник складає руки під час служби Божої, різаними на дереві. Деф. (без загол. л.).—К. Дух. Акад. В. XXXIV. $\frac{1}{25}$.—Свѣнцицкій ч. 207.

61. Еухологіонъ си есть Требникъ языкославецкій. 1744. 8° Деф. (без початку й кінця).—К. Дух. Акад. В. XVIII. $\frac{9}{530}$.—Свѣнцицкій ч. 262.

II. Друкарні на Волині.

9. Друкарня нн. К. К. Острозького в м. Острозі (1580-1612 рр.).

62. Библиа сирѣч книги ветхаго и новаго завѣта, по языку словенску. З загол. л. 1581 р. і вихідним 12 липня 1580 р. F^o. На зв. загол. л. герб К. К. Острозького; на вихіднім л. друкарський знак Івана Федоровича.—К.-Печ. Лавра I. ²/₁₀. (Г. II—1).—Карат. ч. 101.

63. Те-ж. З загол. л. 1581 р. і вихідним 12 серпня 1581 р. F^o.—К. Дух. Акад. А. XIII. ²/₄₅.—Карат. ч. 102.

64. Те-ж. Деф. (без загол. л.).—К.-Печ. Лавра. I ²/₁₀. (Г. II—6).

65. Те-ж. З 4 розфарбованими образами євангелістів.—К. Дух. Акад. А. II ²/₃₃.

66. Те-ж. З 4 розфарбованими образами євангелістів (іншими, порівнюючи з ч. 65).—К.-Печ. Лавра. I ²/₁₀. (Г. II—3).

67. Те-ж. Частина видання надрукована іншим, не острозьким шрифтом (пророки Іезекііл—Данііл, лл. 133—162 зв.) Деф. (без ост. л. і декількох лл. в середині).—Соф. соб. ч. 13а.

68. Те-ж. Деф. (без початку й кінця).—Соф. соб. ч. 13б.

69. Знімок з 1-ої стор. „Хронології“ *Андрія Римши* 1581 р. З „Сборника снимковъ съ славяно-русскихъ старопечатныхъ изданій“ С. Л. Птащницкаго и А. И. Соболевскаго. Ч. I Спб. 1895, табл. XXI.

70. Книга иже въ св. о. н. *Василія Великаго*, архиепископа Кесарія Каппадокійскія. (Книга о постничествѣ). 1594. F^o. З гербом Конст. Острозького й образом Василія Великого, різан. на дереві. Деф. (без початк. лл.).—К.-Печ. Лавра. X ²/₆.—Карат. ч. 132.

71. Книга иже въ св. о. н. *Іоанна Златоустаго*, архієпископа Костентинаграда, Маргарить глаголемаа. 1596. 4°. З гербом К. К. Острозького на зв. загол. л.—К. Дух. Акад. А. VII. ³/₄₆.—Карат. ч. 139.

72. Апокрисисъ албо отповѣдь на книжки о съборѣ Берестейскомъ... через *Христофора Филяета* врихлѣ дана. Коло 1598 р. 4°. Деф. (без лл. 1—3).—К. Дух. Акад. С. VII. ⁹/₈₄₀.—Карат. ч. 151.

Тут-же „Отписъ“ Клірика Острозького на лист о. Іпатія Потія, 1598 р.—Карат. ч. 155.

73. Лѣкарство на оспалый умыслъ чоловѣчій. 1607. 4°. Деф. (без початку й кінця).—К.-Печ. Лавра II. ⁷/₁₁₃.—Карат. ч. 190.

10. Друкарня кн. К. К. Острозького в Дермансьім монастирі (1603-1605 рр.).

74. Охтайкъ, сирѣчь Осмогласникъ. 1604. F°. З образом знаряддів страстей Ісуса Христа, різан. на дереві. Деф. (без початку й кінця)—Соф. соб. ч. 1375.—Карат. ч. 176.

75. Те-ж. Дуже деф.—К. Дух. Акад. В. XVI. ²/₁₈.

11. Друкарня Кирила Транквіліона—Ставровецького (1618-1619 рр.).

76. *Кирил Транквіліон*. Евангеліе учителное. Рохманів. 1619. F°. З присвятою кн. Юрію Чарториському. Деф. (без початку, кінця й декількох лл. в середині).—К. Дух. Акад. В. XVIII. ²/₆₇.—Карат. ч. 249.

77. Знимок з л. 1 „Евангелія учителнаго“ *Кирила Транквіліона*, виданого начеб-то в Рохманові в 1619 р., але в дійсності надрукованого Максимом Вощанкою в Могильові в 1697 р.—З статті С. Маслова: „Къ исторіи западно-руськихъ типографій XVII вѣка“. „Труды XIV Археол. Съѣзда“, т. III. М. 1911.

12. Друкарня Почаївської Лаври (1732-1923 рр.).

78. *Летоописиох си ест Служебник*. 1735 (на 2-м загол. л. 1734) F°. З гербом єписк. Феодосія Лубінецького-Рудницького й присвятою йому. Рямка на 1-м загол. л. з образом трьох святителів, різана на міді (А. Н. sculp.). Рямка на 2-м загол. л., Почаївська Божа Мати, Розпяття, Іоан Златоуст, Василій Великий, Григорій Двоєслов і невеликі ритини в тексті різані на дереві. Під деякими підпис І. або Іосиф.—К. Дух. Акад. В. XIV. ²/₃₈.—Свѣнцицкій, ч. 205.

79. Те-ж. Деф. (без загол. і останнього лл.).—1-й Держ. Музей ч. 36.

80. Молитвословъ или Требникъ. 1741. 8°. З ритинами на міді (Joseph Goszemski sc).—К. Дух. Акад. В. XVII. ⁹/₂₉₉.

81. Тріодіонъ, сі есть Трипѣснець св. вел. Четыридесятницы (Тріодъ Посна). 1744. F°. На стор. 701 образ Василія Великого, різаний на дереві Іосифом. Деф. (без початку). К. Дух. Акад. В. XVIII. ¹/₁₀.—Свѣнцицкій ч. 88.

82. Богословіа нравоучителная. 1751. 4°. Деф. (без остан. лл.).—К. Дух. Акад. В. XVI. 6/202.—Свѣнцицкій ч. 539.

83. Краткій катихісмъ історическій... на діалектъ славенскій трудомъ честнаго отца Макарія Нероновіча преведенный... 1756. 4°. Слов'ян. і польськ. мовою.—К. Дух. Академія В. XIV. 6/234.—Ундольск. ч. 2249.

84. Апостоль. 1759. F^o. На зв. заголов. л. дереворит: Wizerunek stopki z wodą N. M. P. na skale Poczajowskiey (Manuel I: sc:); в тексті дереворити образів апостолів.—К. Дух. Акад. XIV. 1/13.—Свѣнцицкій ч. 30.

85. Ірмологіонъ (нотний). 1766. F^o.—К. Дух. Академія В. XIV. 2/30.

86. Евангеліе. 1768. 8°. З образами 4 евангелістів, різан. на міді (Joseph Goczem. sculp.).—К. Дух. Акад. Д. VI. 11/460.—Свѣнцицкій ч. 16.

87. Федор Басарабський. Писмена, си есть Начатки догматого-нравоучителнаго богословіа. 1771. 4°. Деф. (без загол. л.).—З бібліотеки М. О. Макаренка.—Ундольск. Дополненіе А. О. Бычкова, ч. 65.

88. Сѣмя слова Божія... Поученія от иноковъ Почаевскаго монастира из различныхъ авторовъ... собранная и простымъ языкомъ, простѣйшаго ради иже по весехъ народа сложенная... 1772. F^o.—К. Дух. Акад. В. XVIII. 2/83.—Свѣнцицкій ч. 429.

89. Ірмологіонъ (нотний)... тѣпомъ второе изданъ. 1775. F^o.—К. Печ. Лавра X. 3/13.—Ундольск. ч. 2623.

90. Уставъ церковнаго пѣнія. 1780. 8°.—К. Дух. Акад. В. XVIII. 9/541.—Свѣнцицкій ч. 234.

91. Тріодіонъ цвѣтній. 1786. F^o. З ритинами на міді (Joseph Goczemski).—К. Дух. Акад. В. XVII. 2/67.—Ундольск. ч. 2826.

92. Бесѣды парохіалнія. 1789. 8°.—К. Дух. Акад. В. XVIII. 9/432.—Ундольск. ч. 2934.

93. Кирил Транквіліон. Зерцало богословіа. 1790. 8°.—К. Дух. Акад. В. XXII. 10/217.—Ундольск. Дополненіе А. О. Бычкова, ч. 103.

94. Осмогласникъ от Великаго Ірмологіона. 1793. 4°. Текст з нотами.—К. Дух. Акад. В. XVIII. 4/56.

95. Часослов. 1794. 4°. Мабуць старовірське видання. Деф. (без початку й кінця).—К. Дух. Акад. В. XVII. 7/226.—Ундольск. ч. 3023.

96. Науки парохіалнія... з славенско-рускога на простый и посполитый языкъ рускій преложенія. 1794. 4°.—К. Печ. Лавра IX. 5/9.—Свѣнцицкій ч. 431.

97. Книга преп. Никона, игумена Черныя горы. 1795. F^o. Мабуть старовірське видання.—К. Дух. Акад. А. XII. $\frac{4}{56}$.—Ундольск. ч. 3049.

98. Библиа сирѣчь книги священнаго писанія Ветхаго и Новаго Завета. 1798. F^o. Тт. I-V. Рямка на загол. л. різана на міді (Teodor S: scul: Poczaj:).—К. Дух. Ак. А. II. $\frac{2}{20}$.—Ундольск. ч. 3109.

99. *Hilarion a SS-mo Sacramento (Falecki)*. Woysko serdecznych noworekrutowanych... affektow. 1739. 4°. З гербами Вишневецьких і Радзівілів, дереворити.—К. Дух. Акад. В. XVII. $\frac{5}{82}$.—Estreicher, t. XVI, str. 163.

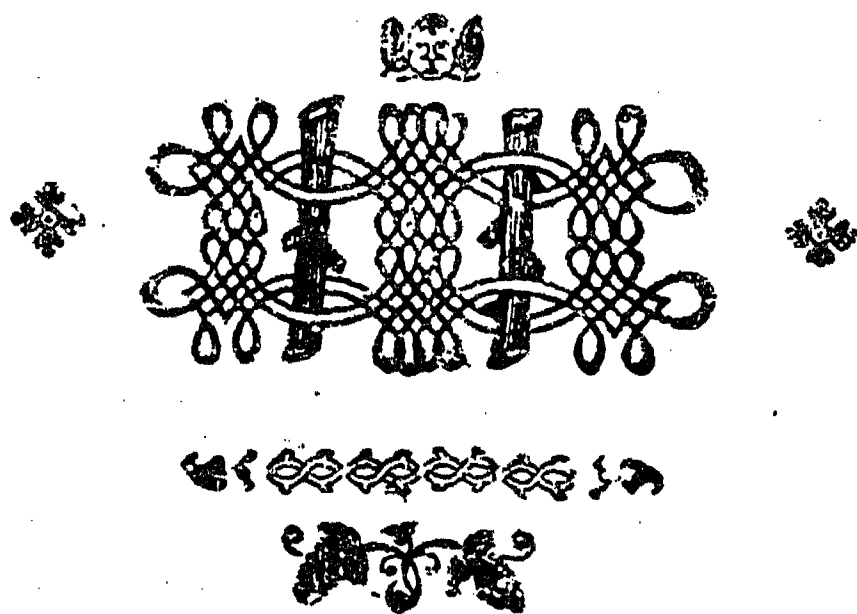
100. Ustawy św. o. n. Bazylego Wielkiego w krótcie zebrane. 1740. 8°. З образом Божої Матери, різан. на дереві Іосифом.—К. Дух. Акад. Д. VI. $\frac{12}{521}$. (Два примірн. в одній оправі).—Estreicher, t. XII, str. 402.

101. [*Izydor Byliński*]. Grzesznik przymuszony. 1756. 8°.—К. Дух. Акад. В. XVI. $\frac{9}{453}$.

102. Mowy y listy i. p. *Wacława Rzewuskiego*, woiewody Podolskiego H. P. K. zebrane przez S(ew). R(zewuskiego) S. D. G. M. W. K. I. K. Mci. R. P. 1761. W Drukarni J. K. Mci Poczajowskiej. 4°.—К. Дух. Акад. С. IV. $\frac{5}{19}$.—Estreicher, t. IX, str. 314.

103. Epitome praeseptorum rhetoricorum. 1771. 8°.—К. Дух. Акад. Д. I. $\frac{6}{146}$.—Estreicher, t. XVI, str. 79.

104. *Hyracyusz Pocięj*. Kazania i homilie od niedzieli Przedzapustney do niedzieli i poniedziałku Zesłania Ducha S: 1788. 4°.—К. Дух. Акад. В. XIX. $\frac{5}{203}$.—Estreicher, t. IX, str. 564.

III. Київські друкарні.

13. Друкарня Києво - Печерської Лаври (1617 - 1921 рр.)

105. Знімок з „Часослову“ 1617 р. З „Сборника снимковъ съ слав.-русск. старопечатныхъ изданій“ *С. Л. Птащницкаго и А. И. Соболевскаго*. Ч. II Спб. 1895, табл. II.

106. *Ἀυθολογίου* съ Богомъ съдержай церковную службу избранныхъ святыхъ на весь годъ. 1619. F^o. З ритинами на дереві. Деф. (початок дописано; краї окрем. лл. обірвані) — К. Печ. Лавра I. ³/₁₇. — Карат. ч. 248; Титовъ, стор. 25-26.

107. Образ Петра Конашевича-Сагайдачного з брошури: „Вѣршѣ на жалосный погребѣ П. К. Сагайдачного“ *Кассіана Саковича*. 1622. — З праці *Θ. И. Титова*. „Приложенія“..., стор. 40.

108. Іже въ св. о. н. *Іоанна Златоустаго* Бесѣды на 14 посланій св. ап. Павла. 1623. F^o. З образом Іоана Златоуста, різан. на дереві. Деф. (без початку). — К. Печ. Лавра XII. ²/₂₀. — Карат. ч. 284; Титовъ, стор. 52-85.

109. Іже въ св. о. н. *Іоанна Златоустаго* Бесѣды на Дѣянія св. апостоль. 1624. F^o. З присвятою Конст. Долмату. Образ Успіння Богоматери на зв. загол. л., герби архім. Єлисея Плетенецького, Костантина Долмата і малюнки в тексті, різані на дереві ритівниками Т. П. і Т. Т. — К. Печ. Лавра XIII. ²/₃. — Карат. ч. 289; Титовъ, стор. 91-104.

110. Св. о. н. *Андреа, архіеп. Кесарія Каппадокійскія* Тлъкованіе на Апокалѹпсій св. ап. и еѷ. Хр. Іоанна Богослова. 1625. F^o. З присвятою Конст. Долмату. Образ Успіння на зв. загол. л., герби архім. Захарія Копистенського, Григорія Долмата та з ритини в тексті, різані на дереві ритівниками Т. П. і Т. Т. — К. Дух. Акад. А. Х. ¹/₉. — Карат. ч. 301; Титовъ, стор. 135-146.

111. *Памва Беринда*. Лексіконъ славеноросскій и имень тлъкованіе. 1627. 4°. З гербом Дмитрія і Даніїла Балабанів та присвятою їм; в тексті — ритина прп. Памви в Лівії, різана на дереві. — К. Дух. Акад. В. XXXVIII. ⁹/₄₅₈. — Карат. ч. 311; Титовъ, стор. 185-188.

112. Τριώδιον си есть Трипѣснець св. вел. Четырдесятници (Триодъ Посна). 1627. F^o. З багатьма дереворитами. Деф. (без загол. л. і кінця, багато лл. по краях обідрані). — К. Дух. Акад. В. XVII. ²/₆₉. — Карат. ч. 318; Титовъ, стор. 173-184.

113. Λειτουργίαριον си есть Служебникъ. 1629. F^o. Герб Петра Могили, образ Розпяття, Іоана Златоустого, Васілія Великого й низка невеликих ритин, різані на дереві. — К. Печ. Лавра III. ³/₁₃. — Карат. ч. 336; Титовъ, стор. 195-213.

114. Τριώδιον си есть Трипѣснець св. Великои Пятдесятници (Триодъ цвітна). 1631. F^o. Герб Петра Могили, образ Розпяття й численні великі та малі ритини, різані на дереві (на деяких помітка В. Р.). Деф. (без кінця і стор. 671-672). — К. Печ. Лавра X. ³/₃. — Карат. ч. 382; Титовъ, стор. 240-255, 263-266.

115. *Петро Могила*. Крестъ Христа Спасителя и каждого человека. 1632. 4°. З гербом Іеремії Вишневецького й присвятою йому. Деф. (стор. 55-56 дописані). — К. Дух. Акад. В. XIX ⁷/₃₅₆. — Карат. ч. 389; Титовъ, стор. 268-288.

116. Евангеліе учителное, албо Казаня на каждую недѣлю и свята урочистыѣ. През св. о. н. *Калліста*, св. архієпископа Константинопольского и вселенского патріарху. 1637. F^o. З гербом Богдана Стеткевича й присвяченою йому передмовою. З образом патр. Каліста та 48 дереворитами. — К. Печ. Лавра XII. ³/₅. — Карат. ч. 455; Титовъ, стор. 321-341.

117. Τριώδιον, си есть Трипѣснець св. Великои Четырдесятници (Триодъ Посна). 1640. F^o. З гербом Фед. Проскури-Суцанського й присвятою йому. Образ Розпяття та ритини в тексті, різані на дереві. Деф. (загол. і кілька лл. в середині по краях обідрані). — К. Дух. Акад. В. XVIII. ¹/₅. — Карат. ч. 511; Титовъ, стор. 342-346, 357-361.

118. Εὐχολογιον албо Молитвословъ или Требникъ. 1646. F^o. Герб Петра Могили і ритини в тексті, різані на дереві (помітки: Ілія, М. Т.). Прим. неповний (20, 890, 900-964, 416-427, 423-430 стор.). — К. Печ. Лавра XVIII. ²/₂₇. — Карат. ч. 595; Титовъ, стор. 367-375.

119. Постановлене от Его Цар. Вел. з Войском Запоров. рок. 1659. F^o. На л. 22 образ Купятицької Божої Матери, ритин. на дереві. — З бібліотеки М. О. Макаренка. — Ундольск. ч. 745.

120. *Іоаникій Галятовський*. Ключъ Разумѣнія. 1659. F^o. — К. Печ. Лавра III. ³/₄₇. — Титовъ, стор. 381-383.

Тут же „Казаня приданни до книги Ключъ Разумѣнія названої“. К. 1660.

121. (*Іоаникій Галятовський*). Казаня приданни до книги Ключъ Разумѣнія названої. 1660. F^o. — К. Печ. Лавра III. ³/₄₈. — Титовъ, стор. 383-384

122. Патерікъ или Отечникъ печерскій. 1661. F^o. З дереворитами роботи ченця Ілії. — К. Печ. Лавра XVI. ³/₇. — Титовъ, стор. 385-398.

123. *Лазар Баранович*. Меч духовный. 1666. F^o. З ритинами на місці заставок, різан. на дереві. Деф. (без початку й кінця). — К. Печ. Лавра XII ³/₁₁. — Титовъ, стор. 402-409.

124. *Інокентій Гізель*. Миръ съ Богомъ человѣку. 1669. F^o. З різан. на дереві алегоричним малюнком на л. 2 нен. і ритиною „Изображеніе сродства“ на стор. 170. — К. Печ. Лавра XVIII. ²/₄. — Титовъ, стор. 412-413.

125. *Іоаникій Галятовський*. Месіа правдивый Іисус Христос, Сынъ Божій. 1669. 4°. З дереворитами: на загол. л. на зв. загол. л. (герб Месії) і на л. 278 зв. Деф. (в початку й кінці бракує кількох лл.). Пор. нижче ч. 172 — К. Печ. Лавра V. ⁶/₉₇. — Титовъ, стор. 413-416.

126. *Лазар Баранович*. Трубы словесъ проповѣдныхъ. 1674. F^o. З алегоричним малюнком на л. 4 нен. (помітка С. Ѳ.) і ритинами на місці заставок, різан. на дереві. В кінці книжки повторена рямка загол. л. з гербом Барановича. — К. Печ. Лавра XIII. ¹/₁₃. — Титовъ, стор. 410-412.

127. *Σουοπισς* или краткое собраніе от разныхъ лѣтописцев о началѣ славяно-россійскаго народа. 1674. 4°. На зв. загол. л. ритина змальовує офірування Ноя, різан. на дереві Ілією. Деф. (початкові лл. по краях обідрани). — К. Дух. Акад. С. Х. ⁶/₃₈₁. — Титовъ, стор. 421-422.

128. *Антоній Радивиловський*. Огородокъ Маріи Богородицы. 1676. F^o. З ритинами на місці заставок, різаними на дереві Ілією і ин. — К. Печ. Лавра X. ³/₂₃. — Титовъ, стор. 416-417.

129. Пречестныи акаѳисты всеседмичныя съ стихири и каноны. 1677. 4°. Рямка на загол. л., з поміткою А. К., Успіння на зв. загол. л. і ритини в тексті, з помітками: Никодимъ, К. Z., Ілія, різані на дереві. — К. Печ. Лавра VIII. ⁶/₅₉. — Титовъ, стор. 424-429.

130. *Σουοψισς*... 1678. 4°. Друге видання. З образом офірування Ноя, різан. на дереві А. К. — К. Дух. Акад. С. Х. ⁶/₃₈₂. — Ундольск. ч. 924.

131. Патерикъ или Отечникъ Печерскій.. второе тѣпомъ изображень. 1678. F^o. З ритинами, різаними на дереві чен. Ілією. — К. Печ. Лавра XVI. ³/₈. — Титовъ, стор. 399-400.

132. *Σουσιςα...* 1680. 4°. Третє видання. З образом в. кн. Володимира на стор. 60, різан. на дереві І. К. Деф. (без початку і кінця; багато лл. дописано). Див. вище ч. 47.—К. Дух. Акад. С. Х. ⁶/₃₈₃.—Ундольск. ч. 951; Титовъ, стор. 422.

133. *Антоній Радивиловський*. Вѣнецъ Христовъ. 1688. F^o. Рямка на загол. л. Іоана Реклинського, і низка ритин на місці заставок (на деяких помітка В.) різані на дереві.—К. Печ. Лавра Х. ³/₂₄.—Титовъ, стор. 417-418.

134. (*Димитрій Ростовський*). Книга житій святихъ. Кн. I-IV. 1689-1705. F^o. Дереворити: в I кн. Христос, оточений обличчями святих, — перед текстом; в II-ій Успіння на зв. загол. л.—К. Печ. Лавра XV. ³/₃₆—Титовъ, стор. 444-456; Пекарській, ч.ч. 29 і 93.

135. Апостолъ. 1695. F^o. З дереворитами роботи Ілії, Т. Т., Феодора, Іоана Реклинського та инш. В вихідній літописі на л. 295 зв. прізвище гетьмана Мазепи заклеєно.—К. Печ. Лавра I. ²/₂.—Титовъ, стор. 462-470.

136. Евангеліе. 1697. F^o. Дереворити: Успіння на зв. загол. л. (помітка Θ. А.), евангелисти Матфій (Ил. а. 1644), Марк, Лука, Іоан (два останніх з поміткою: Дорофей) та низка невеличких малюнків в тексті. Деякі заставки та ритини розфарбовані від руки. Загол. л. і слідуєчі за ним 7 нунумер. лл. надруковані в К. Печ. друкарні; текст евангелія (лл. 1-412 зв.), мабуць, надрукований у Львові в к. XVII—поч. XVIII в.—К. Печ. Лавра I. ²/₁₇.—Титовъ, стор. 470-471.

137. Псалтирь... съ краткимъ толкованіемъ, съ пѣснями и псалмы избранными... и спасхаліею. 1697. F^o. З образом царя Давида і невеличкими дереворитами роботи Ілії, Феодора, В. А., І. Р. та ин. Деф. (без початку).—К. Печ. Лавра III. ²/₁₇.—Титовъ, стор. 482-484.

Тут-же. „Полууставъ съдержай в себѣ дневную и нощную службу“. К. 1682. З образом Успіння на зв. загол. л., різан. на дереві Ілією С. Деф. (без кінця).—Титовъ, стор. 438-439.

138. Тріодіон сі естѣ Трипѣснець св. Великія Пятдесятниці (Тріодъ Цвітна). 1702. F^o. Рямка на загол. л. різана на міді Тарасевичем; на дереві—Успіння на зв. загол. л. (Θ. А.), Розпяття та инші ритини.—К. Печ. Лавра X. ³/₄.—Титовъ, стор. 256-262.

139. Патерикъ или Отечникъ печерскій. 1702, червень. F^o. З ритинами, різаними на дереві Ілією.—К. Печ. Лавра XVI. ³/₉.—Пекарській ч. 55; Титовъ, стор. 400-401.

140. Патерикъ или Отечникъ печерскій. 1702, грудень. Ф^о. З присвятою Петрові І. Ритини на міді Л. Т. (Леонтія Тарасевича) Див. нижче ч. 284. Деф. (без загол. л.). — К. Печ. Лавра. XVI. ³/₉. — Пекарскій, ч. 56; Титовъ, стор. 401.

141. Λειτουργιάριον сі есть Служебникъ. 1708. Ф^о. Рямка на загол. л., Розпяття з предстоящими на зв. загол. л. і кілька дереворитів в тексті різані Марком Семеновим; Іоан Златоуст на л. 72 зв. з поміткою: Тихон. — К. Печ. Лавра IV. ³/₂. — Пекарскій ч. 128; Титовъ, стор. 222-224.

142. (Феофан Прокопович). Панегґірікос или Слово похвалное о преславной над войсками свѣйскими побѣдѣ. 1709. Ф^о. На л. 3 заставка, — російський держав. герб, оточений військовою арматурою, різана на міді. — К. Дух. Акад. В. XVIII. ²/₅₆. — Пекарскій ч. 142; Титовъ, стор. 497-498.

Тут-же: Jan Ornowski „Bogaty Wirydarz“. К. 1705, з різан. на міді гербом Захаржевських, уривок без початку й кінця (зберіглося 52 лл.). Пор. нижче ч. 173.

143. Алфавитъ духовный в ползу іноком и мірским, богоугоднѣ жити хотящым. 1713. 8^о. З гербом Дим. Мих. Голицина, ритин. на дереві, та присвятою йому. — К. Печ. Лавра II. ⁷/₉₃. — Пекарскій ч. 229; Титовъ, стор. 499-502.

144. Ωρολόγιον сі есть Часословъ. 1713. Ф^о. З дереворитами Успіння на зв. загол. л. з підписом „Θ. Α.“ і Старозавітної Тройці на л. 5 нenum. Деф. (в початку лл. по краях обідрані). — К. Печ. Лавра VI. ³/₁₅. — Пекарскій ч. 226; Титовъ, стор. 508-510.

145. Псалтирь... с пѣснями и псалмы избранными... и с пасхалиею. 1715. 4^о. З дереворитами: рамка на загол. л. (Марко С.); Успіння на зв. загол. л. (Тихон), цар Давид на л. 14 нenum. зв., Божа Матір в оточенні янголів на л. 270 зв. (Е. Z.). — К. Печ. Лавра I. ⁵/₃₄. — Пекарскій ч. 287; Титовъ, стор. 511-512.

Тут-же: 1) „Пречестныи акаѳисты и прочія спасителныя молбы“. К. 1709. З дереворитами (помітки: Марко С., Никодим, Н. Z., Тит, А. К., Феодор). На окремих лл. ритини на міді Ін. Щирського. Деф. (кілька лл. дописано). — Пекарскій ч. 149; Титовъ, стор. 493-496. — 2) Павечерня малая, s. l. et a. Дереворити: рамка загол. л. (А. К.), Зшестя Св. Духа на зв. загол. л.; на окр. л. Воскресіння, різане на міді Л. Тарасевичем Деф. (багато лл. дописано). — 3) Канони Пр. Богородици осмогласніи. К. 1697. З великими та малими дереворитами (Феодор, А. К. Θ., А. К.). — Титовъ, стор. 481,

146. Книга Дѣяній и Посланій св. апостолъ. 1722. Ф^о. Рямка на загол. л. ритин. на міді; решта дереворити: Успіння на

зв. загол. л. її образи апостолів в тексті. З цензурним свідоцтвом протектора друкарень архим. Гаріїла (Бужинського). — К. Печ. Лавра III. $\frac{2}{6}$. — Пекарській, ч 508.

147. *Стефан Яворський*. Камень вѣры. 1730. F^o. Рямка на загол. л., різана на міді. — К. Печ. Лавра XVI. $\frac{2}{26}$. — Ундольск. ч. 1781.

148. Правило къ божественному причащенію. 1739. 4°. Рямка на загол. л. різана на міді; Успіння на зв. загол. л. й інші ритини — на дереві. — К. Печ. Лавра VI. $\frac{5}{32}$. — Ундольск. ч. 1865.

Тут же: 1) Акафістъ св. вмч. Варварѣ. К. 1741. З різаним на дереві образом Варвари (підп. Софроній) та 25 малюнками з її життя. — Срезн. Бемъ ч. 2. 2) Служба св. Дмитрію Ростовському. К. 1764.

149. Псалтирь (толкова). 1741. F^o. Рямка на загол. л. і дві ритини в тексті різані на міді Аверкієм Козачковським. Образ Успіння на зв. загол. л., різаний на дереві Геронтієм. — К. Печ. Лавра III. $\frac{2}{19}$. — Срезн. Бемъ, ч. 8.

150. Часословъ. 1742. F^o. Рямка на загол. л. ритин. на міді; Успіння на зв. заг. л. (Геронтій) і образ Собору всіх святих перед текстом — різані на дереві. Деф. (деякі лл. по краях обідрани). — К. Печ. Лавра I. $\frac{3}{53}$. — Срезн. Бемъ ч. 51.

151. Молитвословъ. 1742. 16°. З ритинами, різаними на дереві. Деф. (без початку). — К. Дух. Акад. В. XVII. $\frac{10}{341}$. — Срезн. Бемъ ч. 12.

152. Тріодіонъ, сі есть Трипѣснецъ (Тріодъ посна). 1743. F^o. Рямка на загол. л. різана на міді; дереворити з підписами Никодима, Н. З., А. К. — К. Печ. Лавра IX. $\frac{3}{15}$. — Срезн. Бемъ ч. 66.

153. (*Михайло Козачинський*). Панегірик на пошану приїзду до Київа імп. Лизавети Петровни. 1744. F^o. Слов'янською, латинською та польською мовами. — К. Дух. Акад. В. XXII. $\frac{2}{51}$. — Срезн. Бемъ ч. 76.

154. Трідь цвѣтная. 1747. F^o. На зв. загол. л. „Моленіе о чашѣ“, різане на міді (помітка: d: w:). В тексті дереворити з підписами Феофана К., Григорія, Георгія. — К. Печ. Лавра IX. $\frac{3}{11}$. — Срезн. Бемъ ч. 166.

155. Минія, мѣсяць Маій. 1750. F^o. Рямка на загол. л. різана на міді ченцем Іларіоном; на зв. загол. л. образ поклоніння хресту, на міді, з підп. ієрод. Севастіяна. Дереворити в тексті. Деф. (деякі лл. по краях обідрани). — К. Печ. Лавра IV. $\frac{3}{6}$. — Срезн. Бемъ ч. 208.

156. Правило къ божественному причащенію. 1752. 4°. Рямка на загол. л. ритинована на міді ченцем Іларіоном. В тексті дереворити (на деяких підпис Геронтія). — К. Печ. Лавра VI. $\frac{5}{33}$. — Срезн. Бемъ ч. 253.

157. Служба со Акаѳістомъ святит. Христову Ніколаю и Житіе съ чудесы его. 1754. 4^о. З образом св. Миколи, різан. на дереві; ініціяли з малюнками з життя Миколи. Деф. (без кінця; декілька лл. дописано).—К. Дух. Акад. Д. X. ⁹/₃₂₀.—Срезн. Бемъ ч. 292.

158. Акаѳісты съ каноны и прочая душеполезная моленія. 1754. 4^о. З ритинами на міді Аверкія Козачковського. Тѣкст і ритини в широких ритинованих рямках. Деф. (нема початку).—К. Печ. Лавра IV. ⁵/₅₁.—Срезн. Бемъ ч. 277.

159. Псалтирь съ возслѣдованіемъ. 1756. F^о. Рямка на загол. л. ритинов. на міді Θ. L.; Успіння на зв. загол. л. (ієрод. Ф.) та царь Давид перед текстом Псалтирі різані на дереві.—К. Печ. Лавра VII. ³/₇.—Срезн. Бемъ ч. 327.

160. Библиа, сирѣчь Книги священнаго писанія Ветхаго и Новаго завѣта. 1758. F^о. 49+313 лл. (кінчається статтею Афанасія Олександрійського про толкування псалмів). Рямка на загол. л., портрет імп. Лизавети на л. з зв. і ритини на місці заставок різані на міді. На загол. л. між иншим будинок Лаврської друкарні.—К. Печ. Лавра I. ¹/₉.—Срезн. Бемъ ч. 348.

161. *Самуїл Миславський*. Догмати православныя вѣры. 1760. F^о. З присвятою гетьману Кир. Гр. Розумовському. Слов'янською та латинською мовами.—К. Печ. Лавра XVI. ²/₂₁.—Срезн. Бемъ ч. 395.

162. Патерикъ Печерскій. 1760. F^о. Рямка на загол. л. та алегоричний малюнок на зв. загол. л. різані на міді Леонтієм Тарасевичем. В тексті з ритини на міді (одна, на л. 172, з поміткою L. T.) та низка дереворитів з підписами Филип Б., С. I., I. C., В та ин.—К. Печ. Лавра XVI. ³/₁₀.—Срезн. Бемъ ч. 399.

163. Служба со Акаѳістомъ Успенію Пр. Богородицы. 1761. 4^о. З ритиною Успіння на зв. загол. л., різаною на дереві Геронтієм. Сторінки в широкій ритинов. рямці. Ініціяли з змальованням подій з життя Богородиці.—К. Печ. Лавра VIII. ⁶/₁₂₈.—Срезн. Бемъ ч. 424.

164. Ода на прибытіе імп. Екатерины Вторыя въ градъ Кіевъ, 1787 года генваря 29 дня поднесенная отъ Академіи Кіевской. 1787. F^о.—К. Дух. Акад. В. XXII. ²/₅₃.

165. *Іером. Платон*. Православное ученіе или сокращенная христіанская Богословія. 1791. 4^о. З присвятою в. кн. Павлу Петровичу.—К. Дух. Акад. В. XIV. ⁶/₂₃₈.—Ундольск., ч. 2966.

166. *Silwester Kossow*. Paterikon abo Żywoty ss. оусow рієсzarskich. 1635. 4^о. З присвятою Адаму Кіселю. На стор. 168— герб Петра Могили, ритин. на дереві. Деф. (без загол. л.). Див. нижче ч. 168.—К. Дух. Акад. С. VII. ¹¹/₁₅₃₆.—Estreicher, t. XX, str. 141; Титовъ, стор. 525-526.

Тут-же: „Тераторуґґма“ Аф. Кальнофойського.
К. 1638, див. нижче ч. 167 і 168.—„Parergon sudow“
Л. Денисовича. К. 1638, див. нижче ч. 167 і 168.

167. *Athanasiusz Kalnofoyski*. Тераторуґґма, lubo cuda, które były tak w samym Świętosudotwornym Monastyrze Pieczarskim Kiiowskim, iako u w obudwu swiętych pieczarach. 1638. 4°. З гербом кн. Іллі Святополк-Четвертинського й присвятою йому. В тексті кілька ритин, різан. на дереві. Див. ще чч. 166 і 168.—К. Печ. Лавра X. ⁵/₃₇.—Estreicher, t. XIX, str. 66-67; Титовъ, стор. 519-524.

Тут-же: „Parergon sudow“ Л. Денисовича. К. 1638, див. ще чч. 166 і 168.

168. *Hilarion Denisowicz*. Parergon sudow swiętych obraza Przeczystey Bogarodzice w monastyrze Kupiatickim. 1638. 4°. З різаним на дереві образом Купятицької Божої Матері на зв. заг. л. Деф. (без кінця). Див. вище чч. 166 і 167.—К. Дух. Акад. С. VII. ¹¹/₁₅₃₅.—Estreicher, t. XV, str. 150; Титовъ, стор. 526.

Тут-же: „Patetikon“ Сильв. Косова. К. 1635, деф. (без початку), див. вище ч. 166, і „Тераторуґґма“ Аф. Кальнофойського. К. 1638, деф. (без загол. л.). Див. вище чч. 166 і 167.

169. *Eusebiusz Pimin*. Λιθος, або Kamien.. na skruszenie fałeczno-ciemney Perspektywy albo raczeу raskwіlu, od Kassiana Sакowicza... roku P. 1642 w Krakowie wydaneго, wуruszczony. 1644. 4°. З гербом Максиміліана Бржзовського й присвятою йому.—К. Печ. Лавра III. ⁵/₆₄.—Титовъ, стор. 527-528.

170. *Łazarz Baranowicz*. Żywoty swiętych ten Apollo pieie. Iak si działali, niech tak koždy dzieie. 1670. 4°. З дереворитами на стор. 8, 66 і 86. Деф. (нема стор. 3-6 нenum. з початку і стор. 1-14 нenum. в кінці)—К. Печ. Лавра X. ⁵/₁₇.—Estreicher, t. XII, str. 361; Титовъ, стор. 530.

171. *Łazarz Baranowicz*. Lutnia Apollinowa, koźdeу sprawie gotowa. 1671. 4°. На стор. 147-161 низка дереворитів невеликих образів хреста. Деф. (нема 4 стор. з початку; без кінця).—К. Печ. Лавра X. ⁵/₁₅.—Estreicher, t. XII, str. 358; Титовъ, стор. 530-531.

172. *Joaniciusz Galatowski*. Messiasz prawdziwy, Iezus Chrystus syn Boży. 1672. 4°. З присвятою книги Месії та царю Олексію Михайловичу. Дереворити: образ пр. Іезекіїла на загол. л.; герб Ісуса Христа на зв. загол. л.; російський державн. герб на л. 4 нел. і Бесіда Христа з Самарянкою на л. 203 зв. Деф. (декілька лл. в початку підклеєні; без 9 нenum. лл. в кінці). Див. вище ч. 125.—К. Печ. Лавра V. ⁶/₉₈.—Estreicher, t. XVII, str. 14; Титовъ, стор. 531.

173. *Jan Ornowski*. Bogaty... Wirydarz, herbowne mi... pp. Zacharzewskich poroznie po swych kwaterach zaszczepionu rozami. 1705. F^o. З гербом Захаржевських, ритин. на міді (двічі повторено). Дуже деф. (нема низки лл. та ритин Ін. Щирського). Див. вище ч. 142.—К. Дух. Акад. В. XXII. ²/₄₆.—Титовъ, стор. 532-533.

Тут же панегирик *Феоф. Прокоповича*: Ad imper. Petrum II, cum Mosquam tenderet, insignia regni capessurus. Petrobourgi. 1728.

174. *Andreas Chmarny*. Domus Sapientiae... p. Ioasapho Krokowski... oblata. 1708. F^o. На л. 2 ритина на міді („Премудрость созда себѣ домъ“).—К. Соф. соб. ч. 978а.—Estreicher, t. XIV, str. 169; Титовъ, стор. 533.

175. Grammatica latina, a regulis, quae captum discentium remorantur, repurgata usibusque juventutis Parvae Russiae, in Academia Kijoviensi excolendae... accommodata. 1765. 8°.—К. Дух. Акад. В. XXXVI. ⁹/₅₀₇.—Estreicher, t. XVII, str. 325-326.

176. Ἀκολουθία ἐν τῇ ἀγία καὶ μεγάλη Κυριακῇ τοῦ πάσχα. 1780. 8°.—К. Дух. Акад. В. XVII. ⁷/₂₁₁.

14. Друкарня Академії Київської при Лаврі Печерській (з 1787 р.).

177. *Самуїл (Миславський)*. Слово при отбытіи изъ богоспасаемаго града Ростова въ древнѣйшій градъ Кіевъ. 1787. 4°.—К. Дух. Акад. В. XVIII. ⁸/₃₄₀.

Тут же різні промови та вірші к. XVIII—поч. XIX в., видані по за межами України.

178. Збірник казаннів к. XVIII—поч. XIX вв. 4°. Між ними три казання *Іоана Леванди*: 1) Слово въ день коронованія имп. Катерини Вторя. 1790, 2) Слово на день коронованія имп. Катерини Алексѣвны. 1792, 3) Слово въ день возшествія на престоль имп. Катерини Алексѣвны. 1796.—К. Дух. Акад. В. XVIII. ⁸/₃₄₁.—Семенниковъ, „Русскій Библіофилъ“ 1912 р. ч. 2, стор. 58-60, чч. 5, 12 і 27.

179. [*Самуїл Миславський*]. Краткое историческое описание Кіево-печерскія Лавры. 1791. Мала 8°.—Кіево-Печ. Лавра XXIV. ⁷/₄₉.—Семенниковъ, стор. 58, ч. 7.

Тут же: Достопамятнѣйшія древности въ Кіевѣ К. 1791.—Краткое историческое извѣстіе о Кіевѣ. К. 1791.

180. *Максим Сімигиновський*. Грамматика польская, для пользы и употребленія російскаго юношества. 1791. 8°.—К. Дух. Акад. В. XXXVIII. ⁵/₁₈₉.—Семенниковъ, стор. 58, ч. 6.

181. [Аполлос Байбаков]. Грамматика, руководствующая къ познанію славено-россійскаго языка. 1794. 4°. — К. Дух. Акад. В. XXXVIII. 4/71.

182. Радостныя чувствованія музъ, изліянныя въ одахъ и разныхъ стихотвореніяхъ при всерадостномъ случаѣ поздравленія съ прибытіемъ... митроп. Герооея. Посвященныя учениками россійскаго стихотворенія 1796, мая 31. 4°. — К. Дух. Акад. В. XXXIII. 4/62. — Семенниковъ, стор. 60, ч. 23.

183. [Максим Сімигиновський]. Начальныя правила сочиненія латинскаго, для начинающихъ обучаться латинскому языку. 1798. 8°. — К. Дух. Акад. В. XXXVII. 8/383. — Семенниковъ, стор. 65, ч. 31.

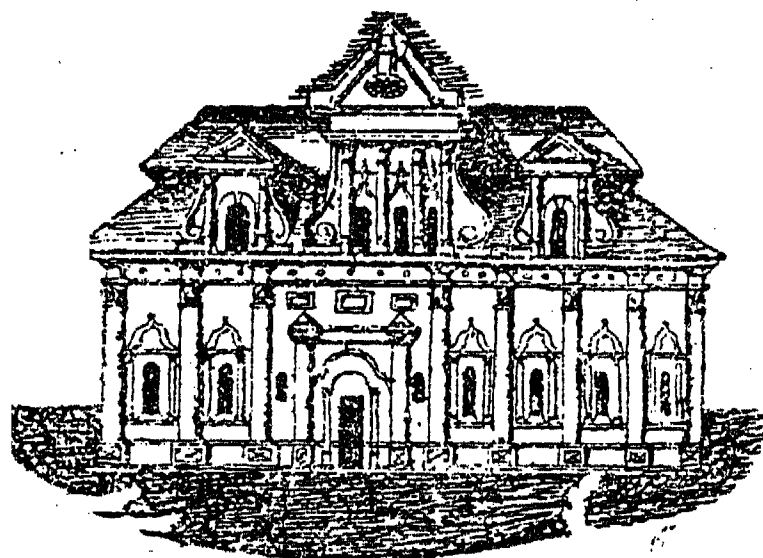
15. Друкарня Тимофія Александровича Вербицького (1625-1626 рр.).

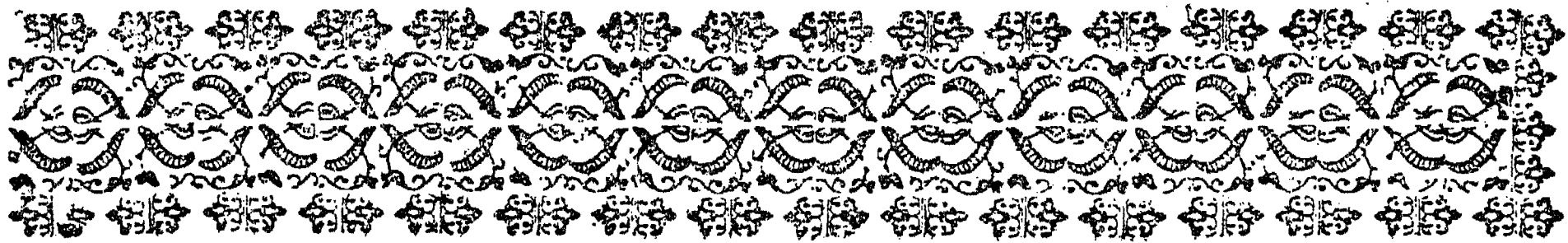
184. Часослов по уставу св. Іерусалимскихъ обителей. 1625. 4°. Деф. (лл. 2-4 ненум. нема; низка лл. в початку допис.; деякі лл. обідрані по краях). — К. Печ. Лавра. VIII. 6/60. — Карат. ч. 303.

16. Друкарня Спиридона Соболя (1628-1630 рр.).

185. Лімонарь сирѣчь Цвѣтникъ иже во с. о. н. Софроніа, патріархи Іерусалимскаго. Составлен же Іоанном іеромонахом в лѣто шестьсотное. 1628 4°. Деф. (текст на деяких лл. заклевний; останні лл. дописані). — К. Печ. Лавра III. 5/28. — Карат. ч. 321.

186. Апостоль Тетръ. 1630. F^o. З гербом Богдана Стеткевича і невеличким образомъ св. Луки, ритин. на дереві. — К. Печ. Лавра I. 2/1. — Карат., ч. 367.

IV. Друкарні на Чернігівщині.

17. Друкарня Кирила Транквіліона в Чернігівському Єлецьким ман. (1646 р.).

187. Знімки з загол. л., лл. 7 і 53 збірника Кирила Транквіліона „Перло многоцѣнное“. 1646. 4^о. — З колекції С. І. Маслова. — Карат. ч. 593.

18. Друкарня Лазаря Барановича в Новгороді-Сіверському (1675-1679 рр.).

188. Псалтир пророка и царя Давида с пѣснями Моисеовыми. 1675. Вел. 4^о. З образом царя Давида, різан. на дереві. — Соф. соб. ч. 42. — Ундольск. ч. 888.

189. [Димитрій Ростовський]. Чуда Пресвятой и Преблагословенной Дѣвы Маріи. 1677. 4^о. На л. 4 зв. Іл'инська Божа Матір, різана на дереві. — К. Дух. Акад. С. VII. ¹¹/₁₅₃₄. — Ундольск. ч. 918.

190. *Lazarz Baranowicz. Nowa miara starey wiary.* 167... 4^о. З різан. на дереві символічним образом євхаристії (стор. 4 ненум.). Див. нижче ч. 191. — К. Печ. Лавра. V. ⁷/₇₈. — Estreicher, t. XII, str. 358-359.

191. *Joaniciusz Galatowski. Skarb pochwały z koźdey nauki wyzwoloney do skarbnicy Naswietszey Bogarodzicy Jeleckiey.* 1676. 4^о. На зв. загол. л. та-ж ритина, що і в ч. 190. Деф. (нема стор. 1-6). — К. Печ. Лавра. IV. ⁵/₁₂. — Estreicher, t. XVII, str. 15.

Тут же: „Nowa miara starey wiary“ *Лазаря Барановича.* N. Siew. 167... Деф. (нема стор. 3-4 ненум.). Див. вище ч. 190.

192. *Joaniciusz Galatowski. Stary Kosciol zachodni nowemu Kosciolowi Rzymskiemu pochodzenie Ducha S. od Oуса samego, nie od Syna pokazuiе.* 1678. 4^о. З присвятою Лазарю Барановичу. — К. Печ. Лавра. V. ⁶/₁₅₂. — Estreicher, t. XVII, str. 13.

193. *Joaniciusz Galatowski*. Labędź z piorami swemi... 1679. 4°. З присвятою гетьману Івану Самойловичу. — Соф. соб. ч. 1448. — Estreicher, t. XVII, str. 13.

Тут же два інших трактата Галятовського:

1) *Alphabetum rozmaitym heretykom niewiernym*. Czernihow. 1681. Деф. (нема початку до 126 стор.). Див. нижче ч. 215. 2) *Alkoran Machometow*. Czernihow. 1683. Деф. (нема стор. 3-16 нenum.). Див. нижче ч. 216.

19. Друкарня, заснована Лазарем Барановичем в Св. Троїцнім Ільїнському монастиреві в Чернігові (1680—1820 рр.).

194. Октоихъ. 1682. 4°. З образом Іоана Дамаскина, ритин. на дереві. Деф. (без початку; декілька лл. дописано). — К. Дух. Акад. В. XVII. $\frac{9}{289}$. — Ундольск. ч. 996.

195. Триодион си есть Трипѣснецъ Св. Великой Пятдесятицы (Триодъ цвітна). 1685. F°. З передмовою до Лазаря Барановича від ігумена Лаврентія Крицоновича. Дереворити: герб Лазаря Барановича (нагрудний хрест) — на зв. загол. л. та образ Іоана Дамаскина — перед текстом. Примірник повний, але розбитий. — 1-й Держ. Музей ч. 65. — Ундольск. ч. 1025; Свѣнцицкій ч. 99.

196. *Іоаникій Галятовський*. Грѣхи rozmaityi wokratcѣ napisanne, do spowѣdnika i do ispowѣdaючaгoся належатъ... 1685. 4°. — З бібліотеки П. М. Попова. — Ундольск. ч. 1027.

197. *Іоаникій Галятовський*. Боги поганскіи, в болванахъ мешкаючіи духове злыи... 1686. 4°. З присвятою царівні Софії Олексієвні. — К. Печ. Лавра XIV. $\frac{9}{7}$. — Ундольск. ч. 1034.

Тут же: „Души людей умерлыхъ“ Галятовського. Ч. 1687. Деф. (нема лл. 1-5 нenum.) — Ундольск. ч. 1054.

198. (*Димитрій Ростовський*). Руно орошенное... 1689. 4°. — К. Печ. Лавра XI. $\frac{7}{117}$. — Ундольск. ч. 1099.

199. (*Димитрій Ростовський*). Руно орошенное... типомъ шестое подано. 1702. 4°. З образом Ільїнської Божої Матері, різаним на дереві (на л. 5 нenum. зв.). — К. Печ. Лавра XI. $\frac{6}{72}$ (Г. VII—76).

200. (*Димитрій Ростовський*). Руно орошенное... типомъ шестое подано. 1702. 4°. Деф. (л. 5 нenum. вирваний). — К. Печ. Лавра XI. $\frac{6}{72}$. (Г. VII—77). — Пекарській ч. 59.

Видання підроблене. Беручи на увагу шрифт, орнамент та водяні знаки паперу, його треба віднести до чернігівських видань половини XVIII в.

201. Зерцало от писанія Божественнаго. 1705. F°. З присвятою гетьману Мазепі, віршами на його пошану п. назв. „Krzysz, rozczatek mądrości“ і т. зв. „лабірінтом“: „Іоан Мазепа гетман малороской

земли“. Герб Мазепи, російський державний герб, рисунок на л. 14 зв. та герб Іоана Максимовича ритинов. на міді; образ Ільїнської Божої Матері, Іоана Предтечі і апокаліптичної Богородиці різані на дереві.—Соф. соб. ч. 977.—Пекарській ч. 98.

202. Зерцало от писанія Божественнаго. 1705. 4°. З присвятою ген. судді Василю Кочубеєві. На зв. загол. л. герб Кочубея, різан. на міді; на л. 4 ненум. зв. образ апокаліптичної Богородиці, різан. на дереві.—Соф. соб. ч. 733.—*А. И. Миловидовъ*. Описаніє сл.-русскихъ старопеч. книгъ Виленской Публ. Библиотеки. Вильна. 1908, ч. 97.

Тут же: „Апология въ утоленіе печали человека сущаго въ бѣдѣ, гоненіи и озлобленіи“. S. l. et. a.—„Реестръ о бываемыхъ повсягодно поминовеніяхъ“. К. 1758 і декілька брошур Спб. і Московської друкарні.

203. *Іоан Максимович*. Алфавитъ собранный, римами сложенный. 1705. F^o. З присвятою царевичу Олексію Петровичу. Рямка на загол. л. і російськ. держ. герб на л. 2 нен. ритин. на міді; малюнки в тексті—на дереві.—К. Печ. Лавра XV. ⁴/₁₈.—Пекарській ч. 97.

204. *Іоан Максимович*. Богородице Дѣво книга нареченна... 1707. F^o. Деф. (нема лл. 298-299).—К. Печ. Лавра XV. ⁴/₉.—Пекарській ч. 112. (зазначених у Пекарського ритин на окремих лл. нема).

205. *Іоан Максимович*. Эатронъ или позоръ нравоучительный. 1708. 4°. Рямка на загол. л. (з поміткою И. П.), образ Великої Церкви Ільїнського ман. та Ільїнської Божої Матері з предстоящими, на зв. загол. л., різані на дереві.—К. Печ. Лавра IV. ⁵/₁₄.—Пекарській ч. 127.

206. *Іоан Максимович*. Молитва Отче нашъ. 1709. 12°. З ритин. на дереві гербом гетьмана Ів. Скоропадського й присвятою йому.—К. Печ. Лавра VIII. ⁷/₇₃.—Пекарській ч. 145.

207. *Іоан Максимович*. Царскій путь Креста Господня, вводящій в животъ вѣчный. 1709. 4°. З присвятою Петрові І. З алегоричн. ритинами на окрем. лл., різан. на міді I. Strzelbicki'm і N. Z.—К. Печ. Лавра VIII. ⁶/₂₇.—Пекарській ч. 146.

208. Иліотропiон, сообразованіе челоуѣческой воли съ божественною изобразующей, трудами... *Іоанна Максимовича*... з латинска по славенску преложенный. 1714. 4°. З присвятою Іоан. Максимовичу від учителів, послухників та братії Чернігівського Архієр. Дома. Загол. л. (рямка і текст) ритин. на міді.—З бібліотеки М. Е. Макаренка.—Пекарській ч. 243.

209. Апология въ утоленіе печали человека сущаго въ бѣдѣ, гоненіи и озлобленіи, в кратце сложенная. 1716. 4°.—К. Печ. Лавра II. ⁷/₁₃₁.—Пекарській ч. 304.

210. Правило къ Божественному причащенію. 1745. 4°. Рямка на загол. л. (з поміт. К. Г.), Старозавітна Тройця на зв. загол. л. та низка ритин в тексті. різані на дереві (з помітками В. Г. та Георгій); образ Ісуса Христа на л. 4 зв. та Божої Матері (з поміткою М. Ч. або М. S) на л. 23 зв.—на міді.—К. Печ. Лавра VI. ⁵/₃₁.—Срезн. Бемъ, ч. 111.

211. Анеологіонъ сі есть цвѣтословъ. 1753. F^o. З образом Старозавітної Тройці на зв. загол. л., різан. на дереві Іаковом Таляревським.—К. Печ. Лавра XVIII. ²/₁₀.—Срезн. Бемъ, ч. 265.

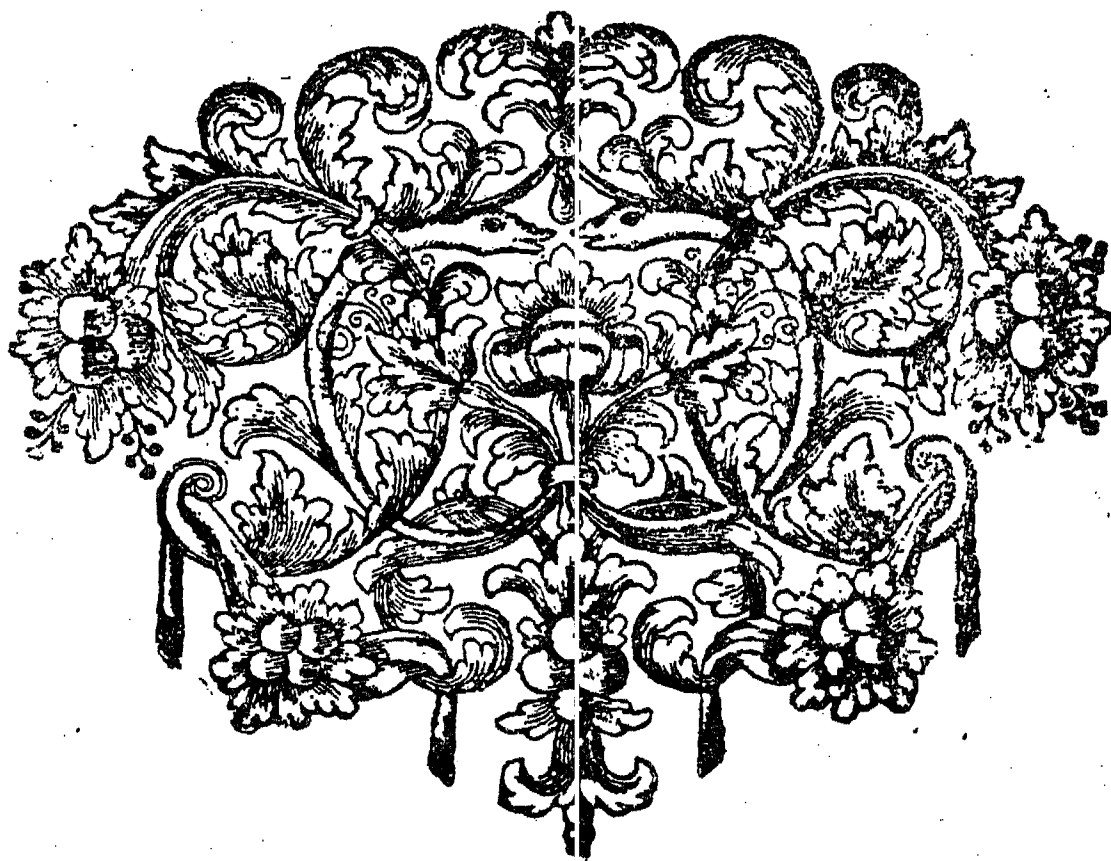
212. Псалтирь съ возсѣдованіемъ. 1763. F^o. Старозавітна Тройця на зв. загол. л. та царь Давид перед текстом Псалтирі різані на дереві Іаковом Таляревським.—К. Печ. Лавра XII. ¹/₂₄.—Ундольск. ч. 2394.

213. Собраніе разныхъ поученій на всѣ воскресные и праздничные дни на три части раздѣленное. 1778. F^o. Чч. I-III.—1-й Держ. Музей ч. 58.—Ундольск. ч. 2673.

214. *Lazarz Baranowicz*. Notiy pięć, ran Chrystusowych pięć. 1680. 4°. З присвятою царю Федору Олексіевичу. В тексті невеличкі дереворити символічних образів. Деф. (без кінця). Див. вище ч. 47.—К. Печ. Лавра XIV. ⁴/₂₃.—Estreicher, t. XII, str. 359.

215. *Joaniciusz Galatowski*. Alphabetum rozmaitym here-tykom niewiernym. 1681. 4°. З присвятою гетьману Ів. Самойловичу. Див. вище ч. 193.—К. Печ. Лавра V. ⁶/₁₄₉.—Estreicher, t. XVII, str. 11.

216. *Joaniciusz Galatowski*. Alkoran Machometow... 1683. 4°. З присвятою царям Іоану та Петру Олексіевичам. Російський державний герб на стор. 3 нен. та образ Блещької Божої Матері на стор. 16 нен. різані на дереві. Див. вище ч. 193.—З бібліотеки М. Е. Макаренка.—Estreicher, t. XVII, str. 11.

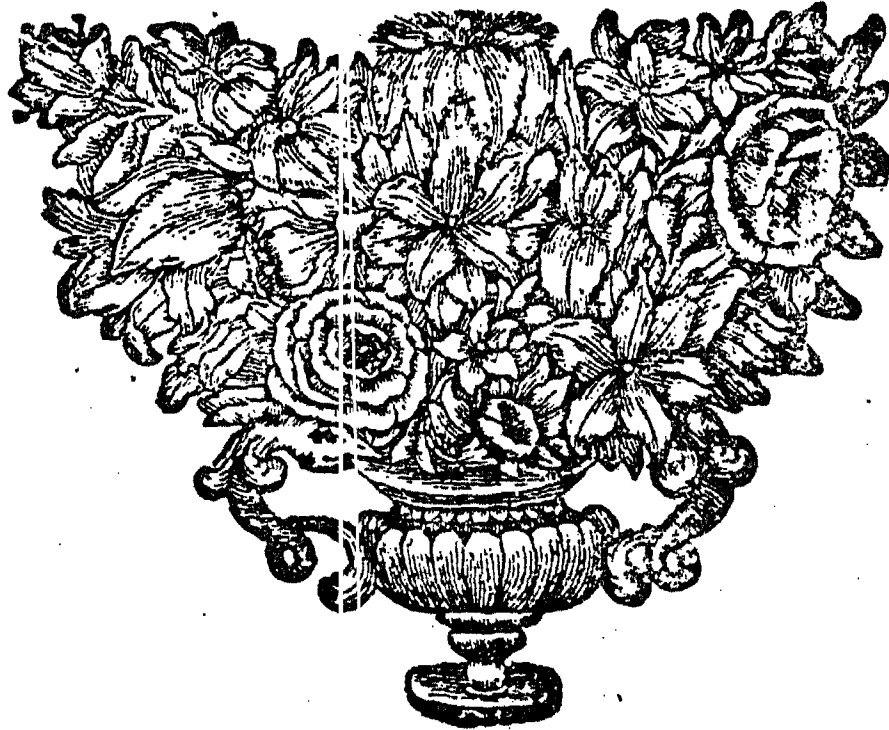
V. Світські друкарні XVIII століття. *)

20. Друкарня в Бердичові.

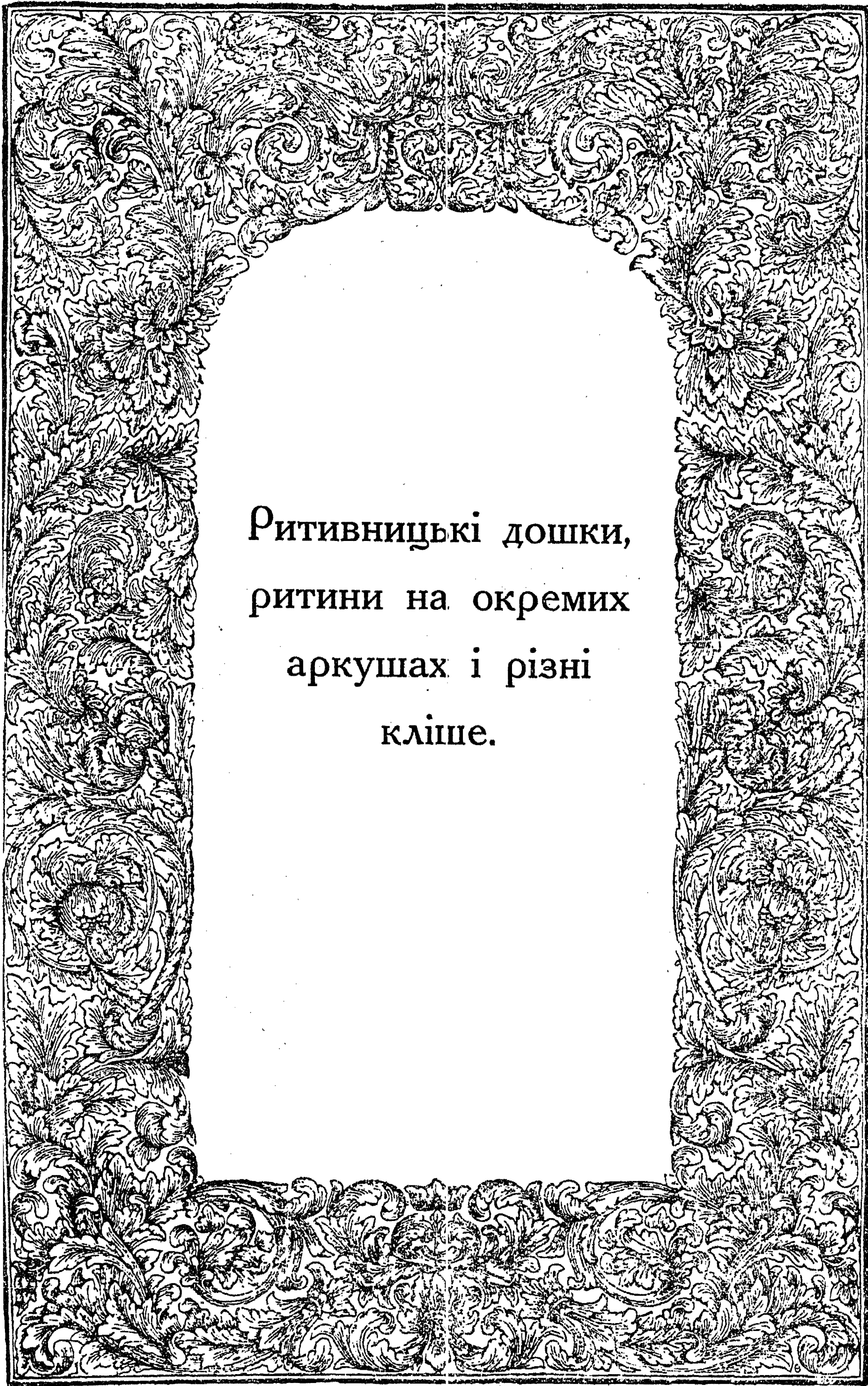
217. Учрежденія для управління губерній Всероссійскія Имперіи. Въ коихъ столицы. 1795. 4°. Російською та польською мовами en regard. — К. Дух. Акад. В. XXI. 7/164. — Estreicher, t. IX, str. 674.

21. Миколаїв. Чорноморська Адміралтейська друкарня (з 1798 р.).

218. Семенъ Бобровъ. Таврида, или мой лѣтній день въ Таврическомъ Херсонисѣ. 1798. 8°. — К. Дух. Акад. XXXIII. 3/36. — Семенниковъ. „Русскій Библіофилъ“ 1912 р., ч. 3, стор. 54, ч. 9.

*) Видання друкарні Академії Київської див. вище, чч. 177-183.

Ритивницькі дошки,
ритини на окремих
аркушах і різні
кліше.

а) Дереворити.

219. Двохбічна ритивницька дошка з 4 образами, невідомої друкарні. На околишнім боці: 1) Пілат, що умиває руки, 2) Ісус Христос у Каіафі (38,2 × 29,5 снт.); на звороті: 3) катування Христа, 4) покладення тернового вінка (38,9 × 29,7 снт.). — Відділ письма та друку Лаврськ. музею. *Дерев. ч. 2308.*

220-221. Відбитки з дошки ч. 219.

222. Двохбічна ритивницька дошка Київо-Печерської друкарні з образами: 1) Святит. Хр. Миколи (23,8 × 31,5), 2) Св. вмч. Варвари та її життя, 11 малюнків (23,5 × 31,5). — Відділ письма та друку Лаврськ. музею. *Дерев. ч. 589.*

223. Відбитка з образу св. вмч. Варвари.

224. Ритовницька дошка Почаївської друкарні з образом Почаївської Божої Матері (23,8 × 32,5). — Відділ письма та друку Лаврськ. Муз. *Дерев. ч. 2316.*

225. Відбитка з дошки ч. 224.

226. Ритивницька дошка Почаївської друкарні з образом Почаївської Божої Матері та її чудес, 9 малюнків (26,6 × 38,3). — Відділ письма та друку Лаврськ. Муз. *Дерев. ч. 2311.*

227. Відбитка з дошки ч. 226.

228. Ритивницька дошка Почаївської друкарні з образом коронування Богородиці (29,7 × 40,3). — Відділ письма та друку Лаврськ. Музею. *Дерев. ч. 582.*

229. Ритивницька дошка Почаївської друкарні з образом Іс. Христа, що несе хрест; з просвітом внизу для тексту (16,5 × 26,3). — Відділ письма та друку Лаврськ. Музею. *Дерев. ч. 2323.*

230. Відбитка з дошки ч. 229.

231. Рямка для заголовкового листка. В медальонах змальовані: Св. Тройця, арх. Михаїл, Іоан Предтеча, архидіакон Стефан, Андрій Первозванний, Антоній Печерський, Феодосій Печерський, Успіння, Велика церква та дзвінниця Лаври. З поміткою: „монахъ Іларіонъ рѣзалъ“ (17,3 × 28,5).—Відділ письма та друку Лаврськ. Муз.

232. Рямка для загол. листка Псалтирі з образом царя Давида, що плаче, прор. Нафана, Великої Лаврської Церкви та двох епізодів з Старозавітної історії (15,2 × 23,8).—Відділ письма та друку Лаврськ. Музею. *Дерев. ч. 113.*

233-235. З кліше для заставок з фігурами святих в медальонах.

236. Кліше з словом канѡнъ (10,9 × 2).

237. Кліше з словами: сѣлоу вѣшнаго ѿ Радостѣ ѿ архѣггѣла приснодѣѣ. (6,9 × 3,2).

238. Вязання: ірмосы гласа г҃ѣ пѣснь перкаж ірмосъ воскресенъ (35,2 × 3,3).

239. Вязання: сѣог апѣла іѡана б҃гослова собѡное посланіе маѣ ѿ (12 × 2,7).

240. Ініціал Г (3,3 × 4).

241. Ініціал Д (3 × 3,9).

242. Ініціал Н (4,7 × 5,8).

243. Ініціал Σ (4,8 × 5,9).

244. Кінцівка (5,5 × 4,7).

245. Кінцівка (2,7 × 2,7).

246-270. 25 лл. відбиток з ритивницьких дошок Почаївської друкарні.

271-273. 3 лл. відбиток з рямок для загол. лл. Почаївської друкарні.

274-283. 10 лл. відбиток гербів, заставок, заголовкових рядків, ініціалів, кінцівок та других частин орнаменту Почаївської друкарні*).

в) Ритинування на міді.

284. Ритивницька дошка з образом Нестора-літописця для Патерика Печерського 1702 р. (див. вище ч. 140), з поміткою *L. T.* (Леонтій Тарасевич) (12,1 × 16,2).—Відділ письма та друку Лаврськ. Музею *Мід. ч. 128.*—Ровинській, т. II, стовб. 990 (знімок) і 991.

285. Відбитка з дошки ч. 284.

286. Двохбічна ритивницька дошка: 1) на околиці боці образ гетьмана Мазепи в лицарській зброї, його герб, оточений військовою арматурою, та ин. фігури. Текст: *Princeps ecclesiarum triumphans Sancta Sophia, Augusto militans nomini Mazepiano...* Підпис: *Magister Ioannes Migura, Orientalis Metropolis Kijoviensis Archi Diaconus 1705.*—Ровинській, т. I, стовб. 409; т. II, стовб. 656 (знімок).

*) Чч. 233-283 з Відділу письма та друку Лаврськ. Музею.

2) на звороті портрет Стефана Яворського та інші образи. Текст: Oriens ex alto visitans matrem urbium Kijoviam... з підписом *Ioannis Migurae* та датою: Anno Domini, MDCCVI, Mense Aug: Die 2. (31,1 × 45,4). — Відділ письма та друку Лаврськ. Муз. *Мід. ч. 266.*

287. Відбитка малюнку, присвяченого Мазепі.

288. Ритивницька дошка з образом митр. Рафаїла Заборовського, його герба, Великої Лаврської Церкви, будовань Київської Академії та її студентів та ин. Текст: Pium ac debitum Musarum Kijoviensium.. d. Raphaeli Zaborowski... monumentum thesibus ex universa Philosophia erectum publiceque exhibitum per... AA: LL: et Phil-iae auditorem Damianum Galachowski... anno 1739 Iulij 17 die. Підпис: *Gregorius Lewicki Sculp.*: Kijov: Podol: (61,8 × 43,3). — Відділ письма та друку Лаврськ. Муз. *Мідн. ч. 264.* — Ровинській, т. II, стовб. 588.

289. Відбитка з дошки ч. 288.

290. Ритивницька дошка з образом вмч. Варвари та її страждань, з гербом митроп. Тимофія Щербацького. Текст: Theses philosophicae... Has... Kijoviae in Orthodoxa Academia Mohylo-Zaborowsciana defendet publice respondens AA LL et Philosophiae Auditor... Basilius Dumnicky Anno 1741 Mense... Підписи: *Delineavit Josephus Szigura Kijoviae. Aere incidit Johann David Schläuen Berolini 1741* (38,8 × 65,2). — Відділ письма та друку Лавр. Музею. *Мід. ч. 267.* — Ровинській, II, стовб. 1199.

291. Відбитка з дошки ч. 290. — Відділ письма та друку Лаврськ. Муз. *ч. 2377.*

292. Ритивницька дошка з образом прп. Григорія, чудотворця Печерського, та потоплення його вояками кн. Ростислава, для Патерика Печерського (12 × 16,6). — Відділ письма та друку Лаврськ. Муз. *Мід. ч. 112.*

293. Відбитка з дошки ч. 292.

294. Ритивницька дошка, що змальовує прибуття іконописців з Царьгороду до монастиря Печерського: 2 малюнка для Патерика Печерського, з поміткою *Я. К.* (Яков Кончаковський) (12,1 × 16,3). — Відділ письма та друку Лаврськ. Муз. *Мід. ч. 102.* — Ровинській, II, стовб. 547.

295. Відбитка з дошки ч. 294.

296. Ритивницька дошка з символічним малюнком, що змальовує Петра Великого на коняці перед військом, захоплення Азову, Кізікермена та ин.: для Патерика Печерського, з поміткою *Я. К.* (16,8 × 26,4). — Відділ письма та друку Лаврськ. Муз. *Мід. ч. 95.*

297. Відбитка з дошки ч. 296.

298. Ритивницька дошка з символічним образом Евхаристії. З поміткою *Я. К.* (12,7 × 16,5). — Відділ письма та друку Лаврськ. Муз. *Мід. ч. 181.*

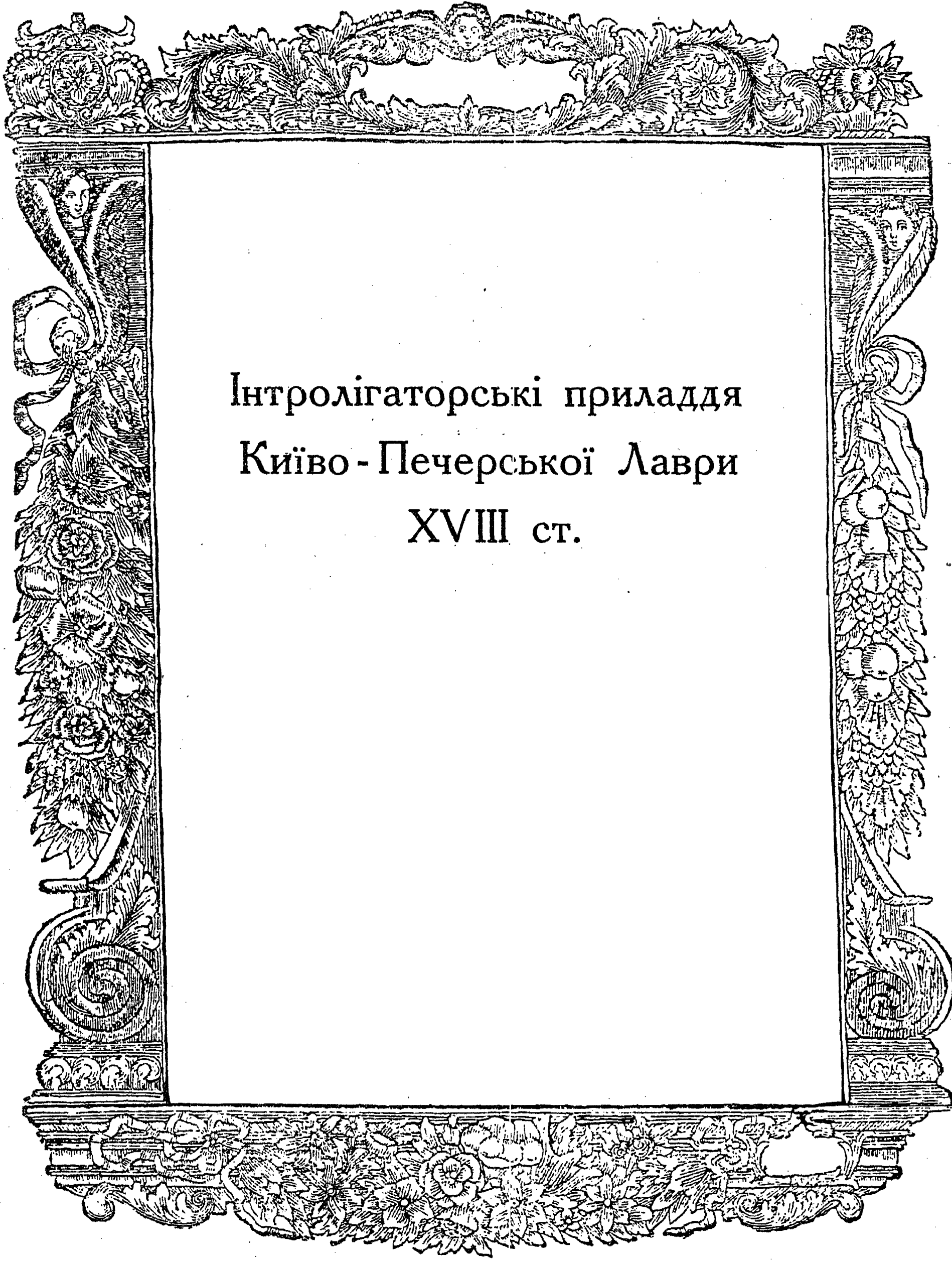
299. Відбитка з дошки ч. 298.

300. Рямка для заголовк. листка до євангелія з образом Ісуса Христа на колесниці, яку везуть лев, бик, янгол та орел, Іоана Предтечі, символічних фігур віри, надії та любови, 4 євангелістів, Великої Лаврської церкви та ин. Підпис: *Сіоне се спситель твоѣ градъ, ѣмый мзду и дѣло предъ лицемъ своимъ. исѣ жѣ.* Підпис: „Коперовавъ *Іаковъ Кончаковскій* въ Кієвопечерской Лаврѣ при типографіи. 1786 года мѣсяца Марта 6 дня“ (31,7 × 45,3).—Відділ письма та друку Лаврськ. Музею. *Мід. ч. 57.*—Ровинскій, II, стовб. 547.

301. Знімок з ритини *Інокентія Щирського* „*Laetum triumphale Triados...*“ на пошану ректора Київського Колегіума Прокопія Котачинського, з образом групи студентів перед будинком Колегіума.—Відділ письма та друку Лаврськ. Музею.—Ровинскій, II, стовб. 1236.

302. Альбом відбиток з мідних ритивницьких дошок Кієво-Печерської друкарні XVIII та XIX вв. Вел. F^o (46,5 × 65,5). 77 лл. з 294 відбитками.—К. Печ. Лавра XIX. 52 (D. XIX—48).

Інтролігаторські приладдя
Київо-Печерської Лаври
XVIII ст.

Приладдя, що вживалися для тиснення на шкіряних оправах в інтролігарні
Київо-Печерської Лаври в XVIII ст.

303. Мідний ролик для накочування, з ручкою. Діаметр 4,2 снт.—
Відділ письма та друку Лаврськ. Музею ч. 402.

304. Те-ж, діам. 6,4 снт.—Відділ письма та друку Лаврськ. Му-
зею ч. 403.

305. Мідна плитка для тиснення заголовків, з написом *Бѣліе*
(5,3 × 1,3).—Відділ письма та друку Лаврськ. Муз. ч. 393.

306. Мідна плитка для тиснення середників, двохбічна, овальна
з зубчатими краями. Образи: 1) Богоматір, Велика Лаврська Церква,
Антоній та Феодосій, 2) Розп'яття з предстоящими. Діаметри: 9,7 і
6,5 снт.—Відділ письма та друку Лаврськ. Муз. ч. 360.

307. Те-ж. Образи: 1) Коронування Пр. Богородиці, 2) Розп'яття
з предстоящими. Діаметри: 9,6 і 6,4—Відділ письма та друку Лавр-
ського Музею ч. 359.

308. Те-ж. Образи: 1) Божа Матір на троні з предстоящими
Антонієм та Феодосієм, 2) Деїсус. Діаметри: 13,9 і 9,5.—Відділ письма
та друку Лаврськ. Музею ч. 358.

309. Мідна плитка для тиснення середників, двохбічна, прямо-
кутна. Образи: 1) Божа Матір в хмарах серед янголів; під ногами
її місяць; на руках немовлятко Христос, що побиває списом змія,
2) Христос в чаші серед янголів на фоні знаряддів страстей (5,2 × 10).—
Відділ письма та друку Лаврськ. Музею ч. 349.

310. Мідна двохбічна плитка для тиснення кутників з образами
євангелістів Матвія та Марка. Розміри: 7,4 і 8,2.—Відділ письма та
друку Лаврськ. Муз. ч. 377.

311. Те-ж з образами єванг. Луки та Іоана. Розміри 5,5 і 8,8.—
Відділ письма та друку Лаврськ. Музею ч. 381.

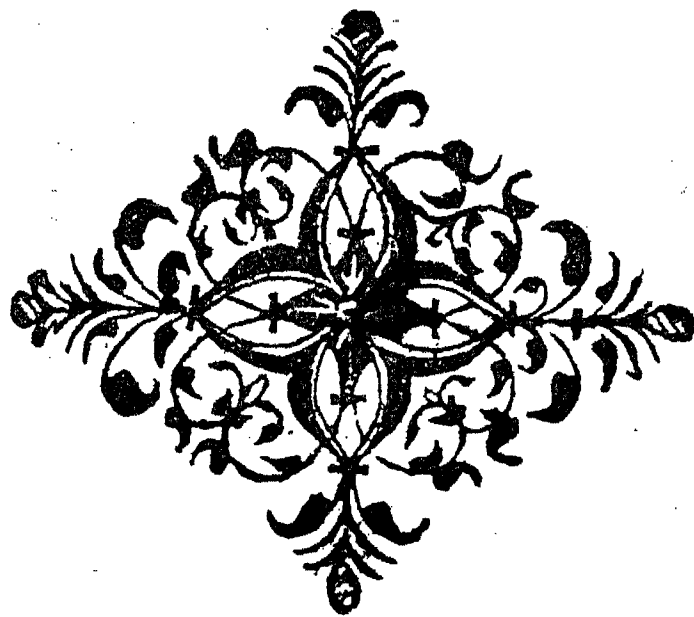
312. Аркуш з відбитками плиток для тиснення середників з
образами Ісуса Христа, Богоматері та святих. З палетурні Почаївської
Лаври.—Відділ письма та друку Лаврськ. Музею.

Пояснення до ілюстрацій.

1. Обгортка—Рямка з видання „Псалтирь съ возслѣдованіємъ“. К., 1756 р.
2. Стор. 1 — Герб Івана Федоровича з львівського „Апостола“, 1574 р.
3. „ 3 — Марка Укр. Наук. Инст. Книгознавства, роб. В. Кричевського за ритиною з „Ключа Разумѣнія“ І. Галятовського. Львів, 1665 р.
4. „ 5 — Заставка з Львівського „Апостола“, 1574 р.
5. „ 5 — С — ініціал з того-ж видання.
6. „ 8 — Кінцівка „ „ „
7. „ 9 — Рямка з Біблії Фр. Скорини. Прага, 1517—1519 рр.
8. „ 11 — Заставка з того ж видання.
9. „ 12 — Кінцівка „ „ „
10. „ 13 — Рямка з видання „Акафість св. вмч. Варварѣ“. К., 1756 р.
11. „ 15 — Заставка з Львівського „Апостола“, 1574 р.
12. „ 19 — Кінцівка з Біблії. Острог, 1581 р.
13. „ 20 — Заставка з того-ж видання.
14. „ 23 — Кінцівка з того-ж видання.
15. „ 24 — Заставка з видання „Псалтирь съ возслѣдованіємъ“. К. 1756 р.
16. „ 33 — Друкарня Києво-Печерської Лаври з заголовкового листка Біблії. К., 1758 р.
17. „ 34 — Заставка з „Анеологіона“. Чернігів, 1753 р.
18. „ 37 — Кінцівка з „Псалтира съ возслѣдованіємъ“. Чернігів, 1763 р.
19. „ 38 — Заставка з збірника „Радостныя чувствованія музъ.“ К., 1796 р.
20. „ 38 — Кінцівка з того ж видання.
21. „ 39 — Рямка з „Псалтира съ возслѣдованіємъ“. К., 1756 р.
22. „ 41 — Заставка з *Ωρολογίου*а. К., 1713 р.
23. „ 44 — Кінцівка з „Псалтира съ возслѣдованіємъ“. К., 1756 р.
24. „ 45 — Рямка з видання „Акафість св. вмч. Варварѣ“. К., 1756 р.
25. „ 47 — Заставка з „Книги дѣяній“. К., 1722 р.
26. „ 47 — Кінцівка з „Алфавиту“ Іоана Максимовича, Чернігів, 1705 р.
27. „ 48 — Заставка з Біблії. Острог, 1581 р.
28. „ 48 — Кінцівка з „Требника“. Стратин., 1006 р.
29. „ 50 — Кінцівка з „Псалтира съ возслѣдованіємъ“. Чернігів, 1763 р.
30. На звороті обгортки кінцівка з „Псалтира съ возслѣдованіємъ“. К., 1756 р.
31. Горішню лінію в книжці зроблено з ксилографічного зразка лаврської друкарні.

З М І С Т.

	стор.
Передмова	5-8
Видання, надруковані по-за межами України, ч.ч. 1-9	9-12
Книги, надруковані українськими друкарнями в XVI-XVIII ст.:	

I. Друкарні в Галичині.

1. Друкарня Івана Федоровича у Львові (1573-1574 рр.), чч. 10-11.	15
2. „ Львівського Братства (з 1586 р.), чч. 12-35 .	15-17
3. „ Михайла Сльозки у Львові (1639—1667 рр.), чч. 36-45	17-18
4. „ Еп. Арсенія Желиборського у Львові (1645 — 1646 рр.), чч. 46-47.	18
5. „ Еп. Іосифа Шумлянського у Львові (1687— 1690, 1700-1708 рр.), чч. 48-49	18
6. „ Ф. Ю. Балабана у Стрятині (1604-1606 рр.), чч. 50-52	18-19
7. „ Еп. Гедеона Балабана у Крилосі (1606 р.), ч. 53.	19
8. „ Унівського монастиря в Золочівській окрузі (1652-1771 рр.), чч. 54-61.	19

II. Друкарні на Волині.

9. Друкарня кн. К. К. Острозького в м. Острозі (1580- 1612 рр.), чч. 62-73.	20-21
10. „ кн. К. К. Острозького в Дерманському мана- стирі (1603-1605 рр.), чч. 74-75.	21
11. „ Кирила Транквіліона—Ставровецького (1618- 1619 рр.), чч. 76-77.	21
12. „ Почаївської Лаври (1732—1923 рр.), чч. 78-104.	21-23

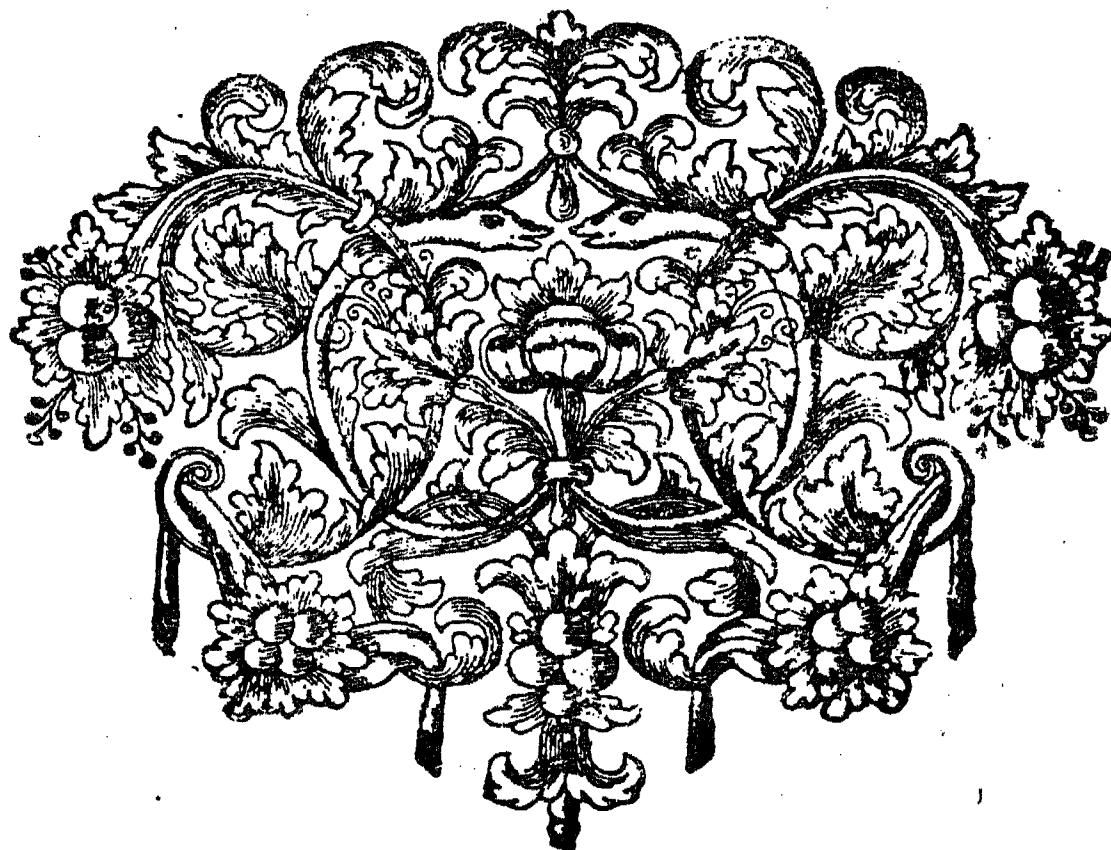
III. Київські друкарні.

13. Друкарня Києво - Печерської Лаври (1617-1921 рр.), чч. 105-176	24-32
14. „ Академії Київської при Лаврі Печерській (з 1787 р.), чч. 177-183.	32-33
15. „ Т. О. Вербицького (1625-1626 рр.), ч. 184 . .	33
16. „ С. Соболя (1628-1630 рр.), чч. 185-186	33

IV. Друкарні на Чернігівщині.

17. Друкарня Кирила Транквіліона в Чернігівському Єлець- ким ман. (1646 р.), ч. 187.	34
18. „ Лазаря Барановича в Новгороді-Сіверському (1675-1679 рр.), чч. 188-193	34-35

19.	„	Троїцького Ільїнського ман. в Чернігові (1680-1820 рр.), чч. 194-216.	35-37
V. Світські друкарні XVIII ст.			
20.	Друкарня в Бердичеві, ч. 217		38
21.	„	Чорноморського Адміралтейства в м. Миколаїві (з 1798 р.), ч. 218.	38
Ритивницькі дошки, ритини на окремих аркушах та кліше головним чином Київсько-Печерської та Почаївської друкарень XVIII ст.			
	а.	Дереворити, чч. 219-283.	41-42
	б.	Ритинування на міді, чч. 284-302.	42-44
Інструментарія, що вживалися для тиснення на шкіряних оправах в інтролігарні Київсько-Печерської Лаври в XVIII ст., чч. 303-312.			
		Пояснення до ілюстрацій	48

5-00

B48759

